

fundusze. europejskie

na Mazowszu

**FLEXICURITY
– ELASTYCZNOŚĆ PRACY
I BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE**
STR. 24

**SMART CITIES - JAK FUNDUSZE
EUROPEJSKIE WPŁYWAJĄ NA
ROZWÓJ MIAST?**

STR. 6

**WYWIAD Z MICHAŁEM OLSZEWSKIM
ZASTĘPCĄ PREZYDENTA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY**

INWESTYCJE W SMART CITIES

WYWIAD Z ZASTĘPCĄ PREZYDENTA
M. ST. WARSZAWY MICHAŁEM OLSZEWSKIM
str. 4

SMART CITIES

JAK FUNDUSZE EUROPEJSKIE WPŁYWAJĄ
NA ROZWÓJ MIAST
str. 6

**REWITALIZACJA INFRASTRUKTURY
DROGOWEJ CZYNNIKIEM ROZWOJU
PŁOŃSKA I POWIATU**

str. 9

PRZYJAZNA KOMUNIKACJA

str. 11

**WSPÓLNY BILET
DO INSTYTUCJI KULTURY**

str. 13

**ZAPOBIEGANIE KORUPCJI
ORAZ NADUŻYCIOM FINANSOWYM
W RPO WM**

str. 15

**PLANOWANE KONKURSY
W RAMACH RPO WM**

str. 18

VI FORUM ROZWOJU MAZOWSZA

INNOWACYJNOŚĆ, FINANSE,
WSPÓŁPRACA I ROZWÓJ
str. 20

KALKULATOR KOSZTÓW ZANIECHANIA

WPROWADZENIE INNOWACYJNYCH
ROZWIĄZAŃ NA MAZOWSZU, W OBSZARZE
ANALIZY KOSZTÓW BRAKU PODEJMOWANIA
DZIAŁAŃ AKTYWIZUJĄCO-WSPIERAJĄCYCH
str. 22

FLEXICURITY

ELASTYCZNOŚCI PRACY
I BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE
str. 24

JAK PRZEKUĆ PORAZKĘ W SUKCES

str. 26

AKADEMIA MAŁEGO INŻYNIERA

str. 28

INNOWACJE SPOŁECZNE

str. 30

**POMOC PUBLICZNA I POMOC DE
MINIMIS W RAMACH EFS**

str. 33

**WNIOSEK O DOFINANSOWANIE RPO WM
EFS 2014-2020**

str. 35

FILARY INNOWACYJNOŚCI

JAK BUDOWAĆ INNOWACYJNE PROJEKTY –
KROK PO KROKU
str. 38

REDAKTOR NACZELNY:

Michał Nędział

WSPÓŁPRACA:

Paulina Gutowska-Jarosz, Elżbieta Szymanik, Mariusz
Chrzanowski, Izabela Markiewicz-Halemba, Zbigniew Piksa

**PROJEKT, OPRACOWANIE GRAFICZNE,
PRZYGOTOWANIE DO DRUKU, KOREKTA,
SKŁAD KOMPUTEROWY:**

MARIUSZ ORZEŁ | S-PRINT 2 sp. z o.o. Katowice

WYDAWCA:

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych
(MJWPU) ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa

NAKŁAD: 10 000 egz.

ISSN: 2391-4629

Zapraszamy do kontaktu
ze Specjalistami
ds. Funduszy Europejskich
mazowieckiej sieci
Punktów Informacyjnych
Funduszy Europejskich

 infolinia 801 101 101

 punkt_kontaktowy@mazowia.eu

www.mazowia.eu

www.funduszedlamazowska.eu

 /pife.mazowsze

Szanowni Państwo,

Łacińskie innovare czyli - tworzenie czegoś nowego, jest tematem przewodnim szóstej już edycji Forum Rozwoju Mazowsza, które odbędzie się w dniach 7-8 października 2015 roku na PGE Narodowy w Warszawie. Tegoroczna edycja Forum poświęcona będzie szeroko pojętej innowacyjności, czyli procesom polegającym na przekształceniu istniejących możliwości, w nowe idee i wprowadzeniu ich do praktycznego zastosowania.

Żyjemy w epoce smart. Mamy smartfony, smart telewizory, samochody, zegarki a nawet całe miasta. Smart City –inteligentne miasto to nowatorska idea nastawiona na to, by nasze ośrodki miejskie były zarządzane w sposób ekologiczny, nowoczesny, oszczędny i efektywny. W obecnych czasach, rozwój innowacyjnych technologii, przede wszystkim informatycznych i komunikacyjnych, pozwala nam znacznie podnieść funkcjonalność miast.

W obecnym numerze biuletynu prezentujemy artykuły, w których pokazaliśmy jak Fundusze Europejskie wpływają na rozwój mazowieckich miast, rozwijamy temat innowacji społecznych i analizujemy koncepcję „Flexicurity” - czyli nowego spojrzenia na funkcjonowanie rynku pracy. Koncepcję łączącą w sobie elementy elastyczności zatrudnienia z bezpieczeństwem socjalnym, która zdobywa w Europie coraz większą popularność.

Banalne stwierdzenie, że nowoczesne technologie ułatwiają nam życie, wymaga wielu wysiłków i współdziałania różnych podmiotów aby całe miasta mogły działać w sposób inteligentny. Koncepcja Smart City przewiduje, że zarówno władze administracyjne, mieszkańcy, jak i przedsiębiorcy, którzy będą wdrażali nowoczesne technologie w ośrodkach miejskich, dołożą starań, by miasto mogło rozwijać się w sposób inteligentny. Wiele metropolii ale również mniejszych ośrodków już wdrożyło załączki idei smart w swoje funkcjonowanie i i ciągle dąży do rozwijania kolejnych funkcji inteligentnego miasta.

Przykłady takich dobrych praktyk znajdziecie Państwo na łamach tego wydania naszego czasopisma. Poczynając od Akademii Małego Inżyniera jako innowacyjnego sposobu wyrównywania szans edukacyjnych uczniów w gminach Latowicz i Żabia Wola, poprzez radomską strefę kultury, aż do rewitalizacji infrastruktury drogowej jako czynnika rozwoju Płocka.

Inteligentny rozwój miasta, wymaga nieustającego rozwoju. By wykorzystać potencjał mazowieckich miast i gmin konieczna jest symbioza nowoczesnych rozwiązań technicznych z istniejącą już i modernizowaną infrastrukturą. Dzięki temu każde miasto, które jest „smart” będzie postępowym miejscem, które dba o poprawę komfortu życia swoich mieszkańców i otaczające ich środowisko naturalne.

Wśród wystawców tegorocznego Forum znajdą się przedsiębiorstwa i organizacje związane z nowoczesnymi technologiami innowacjami społecznymi, finansowaniem innowacji, startupami oraz polskimi produktami. Towarzyszyć im będą warsztaty, konferencje i sesje networkingowe, w czasie których będziemy między innymi chcieli odpowiedzieć na pytania związane z wykorzystaniem doświadczeń reprezentantów sektora nowoczesnych usług biznesowych w budowie innowacyjnej gospodarki w regionach.

Pamiętajmy, że nowoczesne technologie powstają dzięki nowoczesnym i wykształconym ludziom, poza tym samo korzystanie z możliwości jakie dają innowacyjne rozwiązania, wymaga czasem odpowiednich umiejętności. Dlatego też tak duży nacisk w obecnej perspektywie kładzie się na rozwój kapitału ludzkiego. Świadczą o tym chociażby planowane przez MJWPU nabory wniosków w ramach RPO WM 2014-2020 które obejmują zarówno najmłodszych - jak dostęp do edukacji przedszkolnej na Mazowszu, zwłaszcza na terenach wiejskich w ramach X osi priorytetowej, kształcenie i doskonalenie zawodowe osób dorosłych oraz aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu czy rozwój ekonomii społecznej realizowane w ramach osi IX. Jak aplikować o Fundusze Europejskie i realizować planowane inwestycje będziemy szczegółowo omawiać podczas planowanych spotkań informacyjnych, szkoleń i warsztatów przygotowanych przez mazowieckie Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich oraz Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych – w tym celu zachęcam Państwa do monitorowania strony dedykowanej programowi RPO WM 2014-2020 www.funduszedlamazowsza.eu. Również w trakcie VI Forum Rozwoju Mazowsza będą Państwo mieli okazję uczestniczyć w dedykowanych warsztatach i szkoleniach dotyczących planowanych konkursów.

Wierzę, że udział w planowanym wydarzeniu będzie ciekawym i inspirującym doświadczeniem stanowiącym podstawę integracji środowisk biznesowych, naukowych i samorządowych.

Elżbieta Szymanik
Zastępca Dyrektora MJWPU w Warszawie

INWESTYCJE W SMART CITY

o rozwoju m. st. Warszawy, zachodzących w niej zmianach i Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych, które będą przyczyniać się do zacieśnienia współpracy 40 gmin w ramach Obszaru Metropolitalnego Warszawy mówi Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy - Michał Olszewski.

Jest wiele definicji hasła „Inteligentne Miasto”- jedne zwracają uwagę na efektywne zastosowanie rozwiązań technologicznych, inne na aspekty społeczne. Jakie Pan ma podejście i wizję w tym obszarze? Co rozumie Pan pod pojęciem Smart City w kontekście Warszawy?

Miasto-metropolia Warszawa odgrywa wiodącą rolę w rozwoju regionu zarówno ze względu na centralne położenie geograficzne, ale może przede wszystkim, jako zwornik aktywności gospodarczej i naukowej na Mazowszu. Idea inteligentnego miasta, wyrażana na różnych szczeblach polityki unijnej, w tym jako element realizacji Strategii EUROPA 2020 znajduje odzwierciedlenie w planowanych projektach, które planujemy do realizacji m.in. przy udziale środków unijnych. Idea Smart City jest rozumiana w tym kontekście jako efektywne zastosowanie rozwiązań technologicznych, które będzie miało bezpośrednie przełożenie na kwestie społeczne, zatem można powiedzieć, że połączymy w ten sposób te teoretycznie odmienne, aspekty rozwoju miasta. Planowane przez nas projekty dotyczyć będą między innymi utworzenia i rozwoju w ramach projektu Virtualna Warszawa systemu mikrolokalizacji, ułatwiającego dostęp do informacji w przestrzeni publicznej, opartego na systemie nadajników i aplikacji mobilnej. Funkcjonalność systemu obejmie takie aspekty jak kolejkowanie w punktach obsługi klienta, system, nawigacji wewnątrz budynków, a także usprawnienia dot. korzystania z transportu publicznego czy też odnajdywania wolnych miejsc parkingowych, oraz szereg innych usprawnień dla codziennego życia mieszkańców i poznawania naszego miasta przez turystów. Równolegle planujemy wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia usług opiekuńczych z wykorzystaniem najnowszych rozwiązań technologii informacyjno-komunikacyjnych. Innym pomysłem projektowym,

który także zamierzamy niebawem wdrożyć jest kalkulator wartości nieruchomości, który wspomże, procesy zarządzania gruntami w mieście i wprowadzi szereg udogodnień w zakresie załatwiania spraw urzędowych przez mieszkańców w tej dziedzinie. Oczywiście są to tylko przykłady aktywności miasta w zakresie dążenia do realizacji idei Smart City, którą będziemy stopniowo wprowadzać w najbliższych latach.

W jaki sposób te inwestycje i działania będą realizowane?

W kontekście nakreślonych przez Unię Europejską zasad polityki miejskiej, która jest długo wyciekającym novum w myśleniu o wykorzystaniu Funduszy Europejskich, doprowadziliśmy do istotnego przełomu w podejściu do współpracy samorządowej na poziomie

lokalnym, którego wyrazem jest zawarcie porozumienia pomiędzy 40 gminami w ramach metropolii warszawskiej na rzecz realizacji tzw. zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Jest to nowy instrument polityki miejskiej Unii Europejskiej, w ramach którego zapewniono określone Fundusze Europejskie na realizację projektów o charakterze ponadlokalnym, prowadzące do zintegrowania funkcjonalnego obszarów miejskich, niezależnie od granic administracyjnych poszczególnych miast i gmin, które dziś, często w sposób sztuczny i umowny, dzielą zwarte obszary miejskie na samodzielne i formalnie niezależne organizmy. W ramach wyżej wymienionych instrumentów będziemy zatem podejmować działania na rzecz zacieśnienia współpracy jednostek samorządowych na szczeblu lokalnym, która będzie uwzględniać uniwersalne potrzeby mieszkańców naszej aglomeracji.

Na szczeblu programowym jesteśmy obecnie na finiszu prac nad Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla m.st. Warszawy, integrującego między innymi kwestie mobilności miejskiej oraz modernizacji energetycznej budynków, aspekty te są też istotnymi elementami Zintegrowanego Programu Rewitalizacji, nakreślonego do roku 2022.

Czy możemy powiedzieć, że Warszawa będzie chciała stać się nie tylko „smart” ale i „eco”?

Poza realizacją idei Smart City działamy także w kierunku wzmocnienia gospodarki niskoemisyjnej w Warszawie, co idzie w parze z unijnymi wytycznymi w tym zakresie dotyczącymi zasad realizacji polityki spójności w okresie programowania na lata 2014-2020. W związku z powyższym podejmujemy szereg działań programowych i inwestycyjnych, dotyczących wprowadzania ekologicznych rozwiązań w infrastrukturze miejskiej. Na szczeblu programowym jesteśmy obecnie na finiszu prac nad Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla m.st. Warszawy, integrującego między innymi kwestie mobilności miejskiej oraz modernizacji energetycznej budynków, aspekty te są też istotnymi elementami Zintegrowanego Programu Rewitalizacji, nakreślonego do roku 2022. W zakresie przechodzenia na energooszczędność planujemy czerpać ze szczególnie hojnych źródeł dofinansowania unijnego, przewidywanych do wykorzystania zarówno przez pod-

mioty trzecie, takie jak przedsiębiorstwa czy spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, jak i przez podmioty miejskie.

Środki unijne były kluczowym czynnikiem w rozwoju naszej nowoczesnej metropolii.

Warszawa jest z pewnością jedną z najdynamiczniej rozwijających i zmieniających się metropolii europejskich. Proszę powiedzieć, co wpłynęło na tak znaczną zmianę?

Na pewno kluczowym czynnikiem rozwoju dla Warszawy w ostatnich latach była dostępność znaczących środków europejskich, które pozwoliły przeobrazić się miastu w nowoczesną metropolię, coraz lepiej realizującą potrzeby nowoczesnego społeczeństwa wielkomiejskiego. Szczególnie aktywnie korzystaliśmy z funduszy w ramach pierwszego pełnego okresu programowania polityki spójności Unii Europejskiej dla Polski, rozpoczętego osiem lat temu. W tym czasie w zasadzie od podstaw sformułowaliśmy politykę miasta w zakresie kreowania i wspierania rozwoju gospodarczego w Warszawie, w ramach której utworzyliśmy m.in. Centrum Przedsiębiorczości Smolna. Praktycznie każda inna dziedzina życia stolicy, pozostająca w gestii władz samorządowych, także została wsparta w ostatnich latach funduszami unijnymi: od największych inwestycji w infrastrukturę komunalną, poprzez rozwój transportu publicznego (metro, tramwaje, kolej aglomeracyjna, system parkingów przesiadkowych „Parkuj i Jedź”), nowe obiekty kultury (Centrum Nauki Kopernik, Muzeum Pragi), zagospodarowanie nadbrzeży Wisły, aż po działania w zakresie polityki społecznej. Dziś jest to już czas na pierwsze podsumowania tych działań, z uwagi na końcową fazę rozliczania funduszy z tej puli unijnej, ale jednocześnie przed nami jest już perspektywa nowych wyzwań, z nowymi możliwościami finansowymi. Bogatsi o dotychczasowe doświadczenia jesteśmy gotowi na kreowanie coraz inteligentniejszego, zrównoważonego i włączającego społecznie rozwoju naszej metropolii.

SMART CITIES

- JAK FE WPŁYWAJĄ NA ROZWÓJ MIAST

Smart Cities to termin, który jest bezpośrednio związany z problematyką rozwoju i zarządzania miastami. Jest pewną propozycją zaradzenia problemom i wyzwaniom stojącym przed obszarami miejskimi. Za tym pojęciem kryją się także liczne zagadnienia: społeczne, ekonomiczne, środowiskowe czy polityczne.

Miasta i metropolie, które w perspektywie finansowej 2014-2020 są wskazane, jako motory rozwoju gospodarczego, skupiają w sobie zarówno te pozytywne cechy, jak również można zobaczyć w nich, jak w soczewce, wszystkie problemy współczesnego świata. Jako pierwsze odczuwają zmiany i muszą skutecznie reagować na pojawiające się wyzwania. Jednym z takich wyzwań stało się efektywne zarządzanie przestrzenią w dynamicznie zmieniającym się środowisku. Liczne zależności, które należy brać pod uwagę, wymagają zaangażowania współczesnych technologii do ich realizacji. Ponadto liczba zadań i usług publicznych, które miasta dostarczają swoim mieszkańcom, turystom, biznesmenom oraz innym interesariuszom zaczyna gwałtownie rosnać. Gdy dodożymy do tego problem rosnącej liczby mieszkańców na obszarach miejskich, problem rozlewających się aglomeracji, to sytuacja niewątpliwie staje się skomplikowana. Miasta muszą efektywnie gospodarować swoimi zasobami. A tych zawsze jest za mało lub dostępne są w sposób ograniczony. Smart cities oznaczają wykorzystanie dostępnych zasobów, również infrastrukturalnych i prace z nimi tak, aby osiągnąć najlepszy efekt.

Rozwój smart cities związany jest bezpośrednio z rozwojem nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Szybki rozwój segmentu ICT pozwala, w połączeniu z istniejącą infrastrukturą, na zbieranie danych, które następnie możemy przetworzyć na informacje. Dzięki kombinacji oprogramowania i urządzeń oraz zastosowania ich do infrastruktury miejskiej (kanalizacji, wodociągów, autobusów, pacjentów) pojawiają się nowe możliwości wykorzystania zbieranych danych. Dzięki temu możliwe jest analizowanie zachowań mieszkańców, i tym samym, kształtowanie usług w sposób najbardziej dogodny i pozwalający na najlepsze zabezpieczenie ich potrzeb. Dane dostarczają wiedzy na temat projektów, jakie należy realizować, gdzie i w taki sposób, aby najlepiej dostarczyć mieszkańcom usługi publiczne, np. w obszarze zdrowia, czy też komunikacji i mobilności. Podejście Smart City

gwarantuje zatem realizację kluczowej zasady realizacji polityki spójności UE, jaką jest zasada partnerstwa, zgodnie z którą w odniesieniu do umowy partnerstwa i każdego programu współfinansowanego z Funduszy Europejskich, państwo członkowskie organizuje, zgodnie z jego ramami instytucjonalnymi i prawnymi oraz partnerstwa z właściwymi instytucjami regionalnymi i lokalnymi. Może obejmować takie podmioty, jak: władze miejskie i inne instytucje publiczne, partnerów gospodarczych i społecznych oraz inne podmioty reprezentujące społeczeństwo.

Ideę Smart City można wpisać w następującą sekwencję działań: miasto zbiera dane - dzięki możliwości ich zbierania, przechowywania i przetwarzania, może wykonać kolejny krok, jakim jest analiza zebranych informacji. Współczesne technologie nie muszą angażować mieszkańców do wykonania czynności przekazania danych, mogą być one przekazane automatycznie przed odpowiednie urządzenia, czujniki, aplikacje w smartfonach etc. Wraz z rozwojem sieci powiązań w Internecie oraz łatwością dostępu do informacji, rozwija się analizowanie zebranych informacji w oparciu o tzw. crowdsourcing. Polega on najczęściej na przekazywaniu przez aplikacje mobilne (świadomie lub nie) zasobów informacyjnych nt. zachowań mieszkańców.

Dlatego kolejnym krokiem jest przetworzenie zebranego materiału źródłowego na konkretną informację. Przykładowo, suma pojedynczych danych o ruchu ulicznym, o liczbie osób w autobusach, etc. pozwala na tworzenie informacji nt. zachowań pasażerów, czy innych użytkowników usług publicznych. Tym samym, pozyskana wiedza uzupełniona o korelację działań z usługami dostarczonymi przez miasto pozwala na zidentyfikowanie punktów problemowych w analizowanych systemach. Coraz wydajniejsze systemy komputerowe przeliczają terabajty danych w ułamkach sekund dostarczając pytającemu zagregowanych informacji.

Dopiero kolejnym krokiem jest wiedza, którą możemy wykorzystać do modelowania aktywności mieszkańców lub tworzenia projektów, które lepiej będą dostarczać im usług

publicznych. Planowanie staje się w tym układzie niezbędnym elementem, który zachodzi ciągle i wraz ze zmianami zachowań wymaga przemodelowania. Wiedza, która jest efektem modelowania, eksperymentów laboratoryjnych czy analiz postępowania mieszkańców musi posłużyć do podejmowania ważnych i kluczowych decyzji dla rozwoju miast. Na podstawie posiadanych informacji i wiedzy możemy podejmować działania, planować konkretne projekty infrastrukturalne, czy modyfikować świadczenie usług przez miasta.

Zgodnie z raportem z 2013 r. przygotowanym przez ośrodek analityczny ThinkTank nt. inteligentnych miast „miasto powinno umieć rozpoznać własną specyfikę (wielkość, położenie geograficzne, historię społeczną i gospodarczą) i zastosować takie rozwiązania, które odpowiadają na potrzeby jego mieszkańców. Co więcej, istotne jest, by miasta przyszłości, budując własną strategię działania, nie kopiowały bezrefleksyjnie wdrożeń zastosowanych już w innych ośrodkach miejskich”.

Zastosowanie inteligentnych rozwiązań odbywa się na wielu poziomach. Są to między innymi następujące rozwiązania:

- » zintegrowane systemy ruchu drogowego, systemy transportowe i zarządzania ruchem,
- » ogólnodostępne strefy WiFi,
- » aplikacje/platformy internetowe dla mieszkańców, umożliwiające partycypację w życiu miasta,
- » proekologiczne rozwiązania w transporcie miejskim,
- » wielofunkcyjne karty miejskie dla mieszkańców,
- » systemy zarządzania siecią wodociągową/ciepłowniczą/gazową, odpadami, sieciami elektrycznymi (smart grid, smart metering)
- » miejskie wypożyczalnie rowerowe,
- » zrównoważone budownictwo w infrastrukturze użyteczności publicznej,
- » strefy park and ride,
- » rozwiązania car-sharing.

Najpopularniejsze rozwiązania obecnie dotyczą zarządzania transportem i komunikacją oraz strefami parkingowymi (np. Centralny System Komunikacji Miejskiej w Szczecinie, system parkingów „Parkuj i Jedź” w War-

szawie), zarządzania zużyciem wody (np. inteligentny system monitoringu zużycia wody w Środzie Wielkopolskiej oparty na technologii smart metering) oraz energii (np. inteligentny system zarządzania oświetleniem w Gdańsku), jak również zarządzania odpadami (np. system inteligentnego zarządzania odpadami stosowany przez firmę MOBA Mobile Automation AG z siedzibą w Limburgu w Niemczech, wykorzystujący technologię czujników firmy Pepperl+Fuchs).

Lista tematów jest nieograniczona, a miasta coraz bardziej kreatywnie podchodzą do rozwiązań, wykorzystując nowoczesne technologie. Przykładowo dzięki systemowi Virtualna Warszawa nasze miasto znalazło się wśród 21 najbardziej innowacyjnych miast europejskich. Omawiany system ułatwia poruszanie się osobom z dysfunkcją wzroku. Mobilny projekt jest oparty na systemie nadajników (beaconów) umieszczonych w różnych miejscach i pozwalających oznaczyć np. numery pokoi, tablice informacyjne, schody. Nadajniki mogą być także zlokalizowane w pojazdach komunikacji miejskiej, zabytkach, atrakcjach turystycznych czy instytucjach.

Kolejnym przykładem rozwiązania w omawianym obszarze jest najpopularniejsza wyszukiwarka połączeń komunikacji miejskiej jakdojade.pl dla systemu Android. Obsługiwane miasta to m.in.: Białystok, Bydgoszcz, Gorzów, Grudziądz, Katowice (GOP), Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Radom, Rzeszów, Szczecin, Toruń, Trójmiasto, Warszawa, Wrocław, Zielona Góra. Nawigacja umożliwia szybki i wygodny dostęp do: najdokładniejszej wyszukiwarki połączeń transportem publicznym, czy też aktualnych rozkładów jazdy (ZTM, MPK, MZK, SKM, PKP PR).

Rozwiązaniami w zakresie smart są również sieci społecznościowe będące naturalnymi kanałami komunikacji z mieszkańcami. Ich powszechność i szybkość docierania do odbiorców pozwala na szybką komunikację. Pozwalają one również na natychmiastowe zgłaszanie problemów, awarii czy uwag dotyczących stanu infrastruktury miejskiej. Informacje w sieciach społecznościowych mogą również służyć do zebrania danych na temat zjawisk czy usług publicznych. Ważnym aspektem

jest fakt, że wiele z tych informacji dostarczanych jest do miejskich baz danych za darmo, dzięki aktywności społecznej mieszkańców.

Działania w obszarze smart cities podejmują również uczelnie, instytucje takie jak stowarzyszenia, instytuty i laboratoria badawcze, parki technologiczne czy nawet prywatne przedsiębiorstwa na całym świecie, które współpracują z miastami i pomagają im upowszechniać i wdrażać zaawansowane rozwiązania m.in. technologiczne i informatyczne z obszaru smart cities.

Jednym z przykładów miasta, które w dużej mierze opiera rozwój na wykorzystaniu nowoczesnych technologii, czy też na wykorzystaniu rozwiązań ICT jest Singapur. Singapur ma liczne ograniczenia, wynikające z jego położenia, ograniczonych zasobów oraz uwarunkowań geograficznych (np. lokalizacja na obszarze wysp, marginalna ilość naturalnej roślinności w większości chronionej w rezerwach, konieczność prowadzenia stałych prac związanych z pozyskaniem łądu od morza). Dlatego modele rozwoju muszą być precyzyjnie dopasowane do miasta. Wraz z zespołem specjalistów z Uniwersytetu Technicznego w Zurichu, w Singapurze działa Future Cities Laboratory (<http://www.fcl.ethz.ch/>), które prowadzi badania i modeluje rozwój miast opierając się na nowoczesnych technologiach i dostępnych danych. Wymienić tu można m.in. projekt MATSim Singapur dotyczący mobilności i planowania transportu.

Kolejnym przykładem może być projekt doradczy firmy IBM, tj. Program IBM Smarter Cities Challenge, który został zainicjowany w 2011 r. Celem przedsięwzięcia było pokazanie jak wykorzystać potencjał w miastach, niezależnie od ich wielkości oraz w jaki sposób uczynić miasta miejscami bardziej przyjaznymi dla mieszkańców oraz biznesu dzięki projektom rozwojowym o charakterze smart cities. Zespół ekspertów IBM dostarczał rekomendacji do działań, w jaki sposób wykorzystać mocne strony lub wykorzystać dostępne zasoby w celu osiągnięcia lepszych efektów. Z programu skorzystały m.in. następujące miasta: Łódź, Kopenhaga, Belfast, Faro w Portugalii, Stavanger w Norwegii, Kyoto w Japonii oraz pięć miast z USA (m.in. Buffalo, Richmond, Tuscon).

Przykładami działań z zakresu smart cities mogą być również liczne inicjatywy podejmowane przez samorządy w Polsce, np. w obszarze transportu i komunikacji. W ślad za projektami kart miejskich (np. Warszawskiej Karty Miejskiej), zarządcy infrastruktury transportowej i komunikacyjnej zbierają dane, dotyczące aktywności pasażerów. Na podstawie tych danych można kształtować rozkłady jazdy, dobór taboru, czy zmieniać linie, lepiej dostosowując je do potrzeb mieszkańców. Elektroniczne systemy rejestracji w urzędach, czy elektroniczne dzienniki to mniejsze przykłady działań, które realizowane w skali miasta przyczyniają się do osiągnięcia efektu synergii i osiągnięcia dźwigni rozwojowej.

Przykłady zastosowań rozwiązań smart widać też coraz wyraźniej w działaniach z zakresu efektywności energetycznej, które w obecnej perspektywie finansowej mają znaczący udział procentowy w finansowaniu tego typu projektów. Smart grid to inteligentne sieci energetyczne na ich terenach, dostosowujące podaż i popyt energii

na terenie miasta. Razem z rosnącą liczbą mikroinstalacji i energetyką rozproszoną, znaczenie tych systemów jest coraz większe. Dzięki nim miasto będzie mogło niezależnie od zewnętrznych dostawców zaopatrzyć swoje podmioty w energię. Takie działania podejmuje m.in. szwedzkie Malmö, które do 2025 w całości chce oprzeć zasilanie podmiotów publicznych na odnawialnych źródłach energii.

Dzięki powyższym rozwiązaniom smart cities stają się przyjazne mieszkańcom, gdyż umożliwiają im partycypację w kreowaniu rozwoju miasta, jak i bezpośrednio przyczyniają się do:

- » zwiększenia płynności ruchu drogowego,
- » wzrostu wykształcenia mieszkańców,
- » lepszego dostępu do sieci telekomunikacyjnych,
- » zwiększenia bezpieczeństwa publicznego,
- » lepszej jakości i dostępności usług publicznych,
- » poprawy standardu życia,
- » lepszej jakości przestrzeni publicznej, a także poprawy stanu środowiska naturalnego.

W obecnym okresie programowania, działania, które można uznać za smart będą koncentrować się m.in. na: dostarczaniu mieszkańcom usług online (np. e-zdrowie) i tym samym zmniejszaniu problemów z dostępnością do niektórych usług medycznych, jak również szeroko rozumianych działaniach w zakresie transportu na rzecz ograniczenia emisji, planowaniu infrastruktury z uwzględnieniem poszanowania i ograniczenia zasobów, w tym ich efektywnego wykorzystania, m.in. rezerwuarów środowiskowych. Kolejnym obszarem będącym przedmiotem współfinansowania w ramach bieżącej perspektywy finansowej będą inteligentne sieci energetyczne, które pozwolą mazowieckim miastom na uniezależnienie się od problemów dużej energetyki i przyczynią się do wytwarzania energii w bezpośredniej bliskości miejsc, gdzie jest następnie zużywana.

W dniach 7-8 października 2015 r. odbędzie się na PGE Narodowym w Warszawie szósta edycja Forum Rozwoju Mazowsza poświęcona szeroko rozumianej innowacyjności, w tym tematyce smart cities. Podczas forum zaprezentowany zostanie przykład Berlina. Berlin bowiem realizuje obecnie wiele interdyscyplinarnych projektów w obszarze smart, które generują i wykorzystują synergię sfery publicznej, nauki i badań, a także firm. Dzięki doskonałej przestrzeni badawczej i dużej liczbie przedsiębiorstw innowacyjnych, miasto ma już ogromny potencjał, szczególnie w zakresie: technologii energii, transportu, mobilności i logistyki, jak również technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz przemysłu medycznego. Ponadto, w kwietniu 2015 r., Senat Berlina podjął decyzje dotyczące Strategii Smart City Berlin, której cele obejmują m.in. rozszerzenie międzynarodowej konkurencyjności regionu metropolitalnego Berlin-Brandenburg, czy też zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów. Oprócz elementów o charakterze konferencyjnym i wystawienniczym, podczas VI Forum Rozwoju Mazowsza na uczestników wydarzenia czekają także warsztaty i sesje networkingowe, inspirujące do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, które można zaimplementować we własnych miastach. Zachęcamy zatem wszystkich do udziału w tym wydarzeniu.

REWITALIZACJA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ CZYNNIKIEM ROZWOJU PŁOŃSKA I POWIATU

Smart City – miasto inteligentne wykorzystuje inteligentne technologie w sferze informacyjno-komunikacyjnej. Interaktywność i zmiany w infrastrukturze miejskiej to efekt transformacji i efektywnego wydatkowania środków unijnych na przywrócenie pierwotnej funkcji przestrzeni miejskiej. Drogi w Płońsku i powiecie odzyskały swój dawny wygląd. Zakończenie prac remontowych dla mieszkańców było ulgą. Zyskali oni wyremontowane drogi, które usprawniły ruch i przepływ samochodów w mieście.

Rewitalizacja jako pojęcie odnosi się do działań podejmowanych na dużą skalę. Dotyczy dzielnicy, części miasta w odniesieniu do wielu płaszczyzn funkcjonowania przestrzeni miejskiej, a więc architektonicznej, społecznej, ekonomicznej i kulturowej. Obiekty znajdujące się w tej przestrzeni w wyniku różnych przemian utraciły częściowo lub całkowicie swoją pierwotną funkcję i przeznaczenie. Pierwsze działania rewitalizacyjne podejmowano w ramach lokalnych programów rewitalizacji z Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 i wytycznych „Narodowego Planu Rozwoju” dla tego okresu programowania. Łącznie wydatkowano w ramach podpisanych umów 434,5 mln zł. W Regionalnych Programach Operacyjnych 2007-2013 na rewitalizację obszarów miejskich i wiejskich zaplanowano 4,3 mln zł. Programową podstawę dla tych projektów stanowią Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia dla zakończonego okresu programowania 2007-2013. Podkreśla się połączenie działań technicznych z rozwojem gospodarczym, społecznym, opartym na kompleksowym rozwoju miast. Dzięki temu Płońsk rozpoczął przemianę w inteligentne miasto. Wykorzystano do tego inwestycje w infrastrukturę drogową, połączone z rewitalizacją dróg w mieście i powiecie płońskim.

Miasto i powiat płoński doczekały się wielkich zmian infrastrukturalnych. Przebudowano główne ulice centrum Płońska. Poprawiły one warunki życia mieszkańców i estetykę centrum miasta. Prace objęły przebudowę ulic: Płockiej (od rynku do ulicy Mazowieckiej), ulicę Kolejową – dwa odcinki od Płockiej do ZWM, ulicę Kopernika – od Płockiej do Sportowej. W ramach rewitalizacji przebudowano /wybudowano odcinek ulicy Płockiej i parking przy ulicy Ogrodowej. Poprawa standardu sieci drogowej w mieście i dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych zmieniła warunki prowadzenia działalności gospodarczej. – *Polska rozwija się we wszystkich kierunkach. Nieustannie pozyskuje środki zewnętrzne na realizację inwestycji* – podsumował **Wiesław Raboszuk**, członek Zarządu Województwa Mazowieckiego. – *Praca i zaangażowanie władz miasta oraz pracowników urzędu wpływają na rozwój Płońska, oraz na poprawę życia mieszkańców* – dodaje.

Przeprowadzona rewitalizacja obok budowy parkingów i rond usprawniających komunikację samochodów i autobusów, to również udogodnienia dla pieszych – poprzez po-

łożenie chodników w miejscach dotychczas niedostępnych dla przechodniów oraz wsparcie rowerzystów, dla których wybudowano ścieżki rowerowe, umożliwiając tym samym rozładowanie natężonego ruchu w mieście. Zbudowano na nowo lub przebudowano niezbędne urządzenia kanalizacji odwadniającej oraz oznakowania pionowego i poziomego dróg na przebudowywanych ulicach.

Należy zaznaczyć, że Gmina Płońsk realizowała dwa projekty służące poprawie infrastruktury drogowej w ramach RPO WM 2007-2013 i „Narodowego Planu Przebudowy Dróg Lokalnych 2009-2011”. Przykładem realizacji łączonych inwestycji, które wspólnie przyczyniają się do efektywniejszych osiągnięć miejskich jest projekt „*Poprawa układu komunikacyjnego miasta Płońska – budowa drogi gminnej projektowanej obwodnicy w Płońsku od ul. Targowej do ul. Klonowej wraz z przebudową ulicy Klonowej*” realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego z Działania 3.1 Infrastruktura. Program rewitalizacji infrastruktury drogowej Płońska i Powiatu płońskiego doskonale uzupełnił utworzoną z Funduszy Europejskich infrastrukturę drogową. Dzięki tej inwestycji wybudowano obwodnicę wschodnią miasta. Kolejny to „*Poprawa infrastruktury drogowej, płynności transportu i bezpieczeństwa na drogach w mieście Płońsk*”. Te inwestycje usprawniły układ komunikacyjny miasta i poprawiły przepływ ruchu komunikacyjnego.

24 marca 2010 roku Gmina Płońsk podpisała umowę z Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych na realizację budowy obwodnicy Płońska. Do uroczystego złożenia podpisów na dokumencie doszło w trakcie konferencji „*Zagadnienia finansowe oraz aspekty kontroli w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013*”, która odbyła się w Ciechanowie w Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztor. W imieniu Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych umowę podpisali: Adam Struzik — Marszałek Województwa Mazowieckiego oraz Stefan Kotlewski — Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego. W imieniu Gminy Miasto Płońsk umowę podpisał Andrzej Pietrasik — Burmistrz Płońska.

Przy budowie obwodnicy zakres prowadzonych prac obejmował między innymi budowę kanalizacji na ulicy Klonowej, przebudowę i roboty brukarskie na odcinku od ul.

Klonowej do ul. Sienkiewicza oraz w większej części ulicy Klonowej. Wykonano prace ziemne i kanalizacyjne na odcinku od ulicy Sienkiewicza do rzeki Płonki. W ramach inwestycji wybudowano i przebudowano trasę o łącznej długości ponad 1,5 km wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz most na rzece Płonce. Początek trasy wyznacza skrzyżowanie drogi wojewódzkiej z ul. Targową, koniec – skrzyżowanie ul. Klonowej z ul. Grunwaldzką. Dzięki tej inwestycji zmniejszyło się natężenie ruchu w centrum miasta, a w przyszłości możliwe będzie przeprowadzenie rewitalizacji płońskiego rynku. Te dwa przedsięwzięcia finansowane z różnych źródeł, wzmocniły proces podczas projektu rewitalizacji dróg w Płońsku i powiecie.

W listopadzie 2011 roku zakończono budowę obwodnicy wschodniej. 10 listopada 2011 roku dokonano niezbędnych odbiorów, a 14 dni później kierowcy mogli zacząć jeździć obwodnicą łączącą ulicę Targową z Grunwaldzką. Rewitalizacja, jak już wspomniano, związana jest z wieloma płaszczyznami przestrzeni miejskiej. Obok, remontu dróg, odtwarza się pierwotną rolę budynków lub w przypadku rewitalizacji w przestrzeni miejskiej, przywraca się dawną rolę obiektom, które utraciły swoje znaczenie lub nadaje się nową funkcję. Na magnesie, warto dodać, że namacalnym przykładem jest przywrócenie funkcji staremu Powiatowemu Domowi Kultury i powstanie nowego Miejskiego Centrum Kultury. Stary budynek widoczny jest już na zdjęciach. Dziś wewnątrz i na zewnątrz mamy przykład rozwiązania architektonicznego, podnoszącego funkcjonalność całości na miarę XXI wieku. Odtworzenie dróg, wybudowanie obwodnicy wschodniej oraz remonty dróg lokalnych zaliczamy do nowoczesnych rozwiązań w przestrzeni miasta Płońska i infrastrukturze powiatu.

Idea Smart City, czyli „inteligentnego miasta” wiąże się z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej. Rewitalizacja, jako element inteligentnego miasta jest odpowiedzią na procesy transformacji politycznej i gospodarczej Polski. Miasta są głównymi ośrodkami działalności gospodarczej, kulturowej i społecznej, a dzięki takim inwestycjom jak rewitalizacja, rozbudowa systemu zintegrowanego sterowania światłami, które dostosowują się do natężenia ruchu, żyje się łatwiej i przyjemniej. Zwiększa to

interaktywność i wydajność infrastruktury miejskiej oraz jej komponentów. Podnosi także świadomość mieszkańców. Należy przez to rozumieć m.in. znaczenie wdrażania nowych technologii. Inteligentne miasto podejmuje także inwestycje w kapitał ludzki i społeczny, w tym infrastrukturę komunikacyjną. Celem jest promowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i wysokiej jakości życia. Całość łączy technologia informatyczna. Steruje systemem świateł na drodze, aby zachować płynny ruch, steruje oświetleniem, systemem alarmowym, drzwiami w budynku. Do tego dochodzi możliwość podłączenia się do sieci pozwalającej skorzystać z internetu. Znajdziemy w sieci dostęp do takich e-usług w bankach, sklepach internetowych, urzędach. Z definicją miasta inteligentnego ściśle powiązane są inwestycje drogowe, jak rewitalizacja infrastruktury drogowej w Płońsku i powiecie, budowa obwodnicy wschodniej miasta oraz przebudowa dróg lokalnych.

– *Od 1 maja 2004 r. do dziś Gmina Miasto Płońsk oraz podległe jednostki – pozyskały blisko 71 mln zł na projekty i inwestycje miejskie. Dzięki środkom unijnym zrealizowaliśmy budowę np. obwodnicy wschodniej i termomodernizację budynków, obecnie realizujemy projekt zwiększenia atrakcyjności turystycznej Płońska. W czerwcu 2015 roku zakończyła się priorytetowa dla nas przebudowa domu kultury, na którą pozyskaliśmy 9,5 mln zł z Unii Europejskiej. Płońsk jest w czołówce najbardziej dynamicznych i najrzetelniej wykorzystujących środki europejskie miast na Mazowszu. Świadczą o tym, chociażby wyniki ogólnopolskiego rankingu „Europejski samorząd” przeprowadzonego przez „Rzeczpospolitą”, w którym Płońsk, za wykorzystanie funduszy unijnych w 2013 roku, uplasował się na 58. miejscu w Polsce w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich oraz na 3. miejscu na Mazowszu – mówi Andrzej Pietrasik, burmistrz Płońska.*

Miasto inteligentne to przewodni temat VI Forum Rozwoju Mazowsza, które odbędzie się w dniach od 7 do 8 października na PGE Narodowy w Warszawie. Jednym z tematów Forum będzie rewitalizacja, która przeciwdziała degradacji infrastruktury oraz przestrzeni miejskiej, a w następstwie marginalizacji części mieszkańców. Podejmowane przedsięwzięcia na zdegradowanym obszarze beneficjenci zapisują w Lokalnych Programach Rewitalizacji. Uczestnicy Forum będą mogli wysłuchać informacji na ten temat w wystąpieniu przedstawiciela Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju. Wśród zagadnień poruszone zostaną działania w zakresie krajowych instrumentów wsparcia rewitalizacji, w polityce miejskiej oraz Narodowym Planie Rozwoju. W dyskusji na temat wyzwań w nowej perspektywie finansowej, znaczenia i wpływu rewitalizacji na rozwój regionu, będą uczestniczyli przedstawiciele miast i Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Działanie 5.2

Rewitalizacja miast

Tytuł projektu: **Rewitalizacja infrastruktury drogowej czynnikiem rozwoju Płońska i Powiatu płońskiego**

Beneficjent: Powiat Płoński

Całkowita wartość projektu: 10 325 971,91 zł

Wartość dofinansowania: 8 691 751,17 zł

PRZYJAZNA KOMUNIKACJA

Jak wspomniano w poprzednim artykule „Smart Cities - jak Fundusze Europejskie wpływają na rozwój miast”, komunikacja jest jednym z newralgicznych obszarów zastosowania idei Smart City w polskich miastach. Jest także kluczowym elementem rozwoju, bez którego nie może rozwijać się żaden obszar. Dlatego jest zawsze jednym z priorytetów, by nie nadużywać obszarów inwestycji samorządów lokalnych.

Coraz częściej jednak do tradycyjnie pojmowanej komunikacji dołączane są dodatkowe formy transportu takie jak np. rowery miejskie, które udrażniają ruch, a także zmniejszają negatywny wpływ na środowisko naturalne. Wzrasta także wykorzystanie nowoczesnych technologii do zarządzania i wspierania komunikacji. Wszystkie wyżej wymienione elementy (w tym transport samochodowy i rowerowy) uzupełnione o ruch pieszy składają się na zrównoważony system transportu miejskiego. Jego idea polega na tym, że podróżni wybierają optymalny środek transportu, zależnie od celu i długości podróży. W niektórych przypadkach tym środkiem będzie samochód jednak, zwłaszcza na krótkich i średnich dystansach, konkurencyjny pod względem zarówno cenowym, jak i czasowym może okazać się ruch pieszy, rowerowy lub transport zbiorowy¹. Pierwszym elementem tworzenia systemu usprawnień komunikacji w miastach w celu zrównoważenia transportu miejskiego powinno być opracowanie studium komunikacyjnego, które dostarczy informacji nt. obecnego stanu systemu. Studium może dotyczyć różnych elementów transportowo-komunikacyjnych, zarówno ruchu indywidualnego, jak i transportu zbiorowego. Informacje o zachowaniach kierowców, pasażerów, przepustowości dróg, miejscach docelowych, czy trasach tranzytu ułatwiają wyznaczenie i optymalizację docelowego kształtu systemu komunikacyjnego. Oprócz typowych rozwiązań związanych z optymalizowaniem infrastruktury, dzięki funduszom unijnym możemy realizować projekty usprawniające komunikację w miastach także w formie innych działań.

Bardzo ważne są dla funkcjonowania całości komunikacji są inteligentne systemy zarządzania ruchem (ITS). Dzięki nowoczesnym technologiom pozwalają one obecnie na zarządzanie ruchem w czasie rzeczywistym, na bieżąco reagując na sytuacje drogowe, wzrost natężenia ruchu, wypadki, etc. ITS, aby najskuteczniej spełniał swoje funkcje musi obejmować cały obszar aglomeracyjny lub miejski. Dzięki tym informacjom można lepiej modelować ruch w skali obszaru miejskiego, ograniczając miejsca, w których tworzą się korki lub tzw. „wąskie gardła”.

Największym wyzwaniem dla miast jest zbudowanie spójnych systemów ścieżek i tras rowerowych, zarówno w rozumieniu przestrzennym, jak również w rozwiązaniach inwestycyjnych. Miasta inwestują w infrastrukturę, która udrażnia płynność jazdy rowerem i tworzy spójne ramy systemu. Działaniami towarzyszącymi jest tu np. budowa stojaków, wiat, garaży, czy parkingów rowerowych. Coraz częściej takie działania towarzyszą budowie infrastruktury „Parkuj i Jedź” (Park and Ride). Miasta angażują do tych

działania społeczności lokalne, które określają gdzie i jaka infrastruktura powinna się znaleźć. Przykładem niech będzie działalność Pełnomocnika Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy ds. komunikacji rowerowej, który m.in. za pośrednictwem mediów społecznościowych informuje o podejmowanych działaniach i konsultuje proponowane rozwiązania.

Oprócz wytyczenia trasy rowerowych w jednolitym systemie, aby powstała infrastruktura rowerowa, musi ona spełniać liczne wymagania i być w specyficzny sposób dopasowana do charakterystyki poruszania się rowerem. Planując infrastrukturę rowerową należy brać pod uwagę takie aspekty jak: parametry dróg, na których planujemy wpuścić ruch rowerowy, specyficzną geometrię dróg rowerowych, odmienną nawierzchnię, specjalne rozwiązania na skrzyżowaniach, rozwiązania dla rowerów w przypadku istniejących progów zwalniających, szykan etc. Poza tym projektując drogę rowerową warto zadbać, aby rozwiązania związane z parkowaniem samochodów były bezpieczne dla wszystkich użytkowników ruchu.

Rower publiczny w ostatnich latach stał się nieodzownym elementem transportowej oferty wielu miast. Po Paryżu, Barcelonie, czy innych zachodnioeuropejskich miastach, rower publiczny zdobywa swoich stałych użytkowników w Polsce. Największy i najlepiej rozwinięty system pn. Veturilo działa obecnie w Warszawie. Warszawa jest bowiem jednym z 73 miast na całym świecie korzystających

¹ A. Radzimski: Transport zbiorowy oraz car sharing jako elementy systemu zrównoważonego transportu miejskiego w Kopenhadze, Transport miejski i regionalny, nr 12, 2011 r., s. 18.

² <http://wiadomosci.onet.pl/warszawa/rower-wypożyczany-co-10-sekund-trzecie-urodziny-veturilo/c20gch>

z systemu bezobsługowych wypożyczalni rowerów miejskich. Tym samym każda osoba zarejestrowana w Veturilo może również korzystać z podobnych systemów m.in. w Niemczech, Szwajcarii na Łotwie czy w Nowej Zelandii. Warszawski rower publiczny od początku istnienia w 2012 r. odnotował już ponad 5 mln wypożyczeń². Jego fenomen polega na możliwości bezpłatnego pokonania krótkiego dystansu (do 20 minut), bez konieczności czekania na inny rodzaj komunikacji publicznej. Aktywacja konta w systemie umożliwia korzystanie z rowerów publicznych przez okres 9 miesięcy, niezależnie od pory roku, przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę. Do dyspozycji zarówno warszawiaków, jak i odwiedzających stolicę jest niemal 3000 rowerów w ok. 200 wypożyczalniach. Jednoślady to alternatywa dla dojazdów samochodem do centrum i uzupełnienie komunikacji publicznej. Istnieje możliwość wypożyczenia także rowerów towarowych (transport do czwórki dzieci lub 100 kg bagażu) oraz rowerów dziecięcych (dla grup zorganizowanych). Widok ogromnej liczby rowerów zostawianych przy warszawskiej plaży nad Wisłą pokazuje m.in. skalę sukcesu tego projektu. Kolejne miasta w Polsce podejmują się uruchamiania systemów rowerowych. Działa on już m.in. we Wrocławiu, Łodzi, Krakowie, a inne nad nim pracują.

Uzupełnieniem rozwiązań komunikacyjnych w postaci ścieżek rowerowych są inne rodzaje transportu, z których korzystanie zintegrowane zostało dzięki zastosowaniu kart miejskich. Oprócz usług komunikacyjnych mogą one także konsolidować wiele innych usług dostępnych w aglomeracjach - oferowanych zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego jak i podmioty gospodarcze działające na obszarze danej gminy (np. usługi kulturalne, możliwość zdalnej rezerwacji do lekarza, rezerwacji biletów na basen, lodowisko, kino, teatr, czy też zgłoszeń awarii, itp.).

Innym udogodnieniem komunikacji w miastach jest system parkingów „Parkuj i Jedź”. Umożliwia on kierowcom pozostawienie swoich pojazdów w wyznaczonych miejscach i kontynuację podróży do centrum miasta za pośrednictwem komunikacji zbiorowej. W Warszawie z systemu „Parkuj i Jedź” mogą skorzystać osoby, które w chwili wyjazdu z parkingu przedstawiają ważny:

- » bilet dobowy,
- » bilet weekendowy,
- » bilet weekendowy grupowy,
- » 30-dniowy,
- » 90-dniowy,
- » bilet seniora,
- » bilet dla dzieci z rodzin z trójką dzieci,
- » dokument uprawniający do bezpłatnych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego

Budowa parkingów strategicznych „Parkuj i Jedź” w Warszawie była współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WM 2007-2013. Punkty „Parkuj i Jedź” zlokalizowane zostały w wielu miejscach stolicy, m.in. w dzielnicy Praga Południe przy stacji kolejowej SKM Warszawa Stadion; na Ursynowie, w okolicy skrzyżowania alei Komisji Edukacji Narodowej i ulicy Ciszewskiego, przy stacji metra Stokłosy, czy też na Mokotowie, w pobliżu skrzyżowania ulicy Puławskiej i Alei Wilanowskiej, przy pętli autobusowej.

Kolejnym usprawnieniem komunikacji w miastach są serwisy internetowe służące do wyznaczania tras lub też informujące o rozkładach jazdy komunikacji miejskiej. Są to m.in.: maps.google.pl, zumi.pl, targeo.pl, docelu.pl, jakdojade.pl. Większość z wyżej wymienionych serwisów dostępnych jest poprzez stronę mobilną lub w formie aplikacji. Rozwiązania ICT dają prawie nieskończone możliwości wspierania komunikacji. Powiązania informacji nt. systemów transportowych, z geolokalizowaniem użytkownika oraz aplikacjami na smartfony powoduje, iż w każdej chwili możemy otrzymać informację nt. najbliższego autobusu, odległości do przystanku, planowanych przesiadek. Aplikacje mogą informować użytkowników o problemach na trasie, korkach, robotach drogowych. Dzięki temu możemy szybciej i sprawniej dotrzeć do miejsca docelowego i tym samym zaoszczędzić czas, który w obecnych czasach staje się „dobrem wyższego rzędu”.

Obecnie użytkownicy mają dostęp do wielu udogodnień komunikacyjnych oraz systemów i środków transportu, dzięki czemu podróż jest szybsza, wygodniejsza i tańsza. Niemniej kwestią ważną pozostaje wciąż wpływ transportu na stan środowiska naturalnego i tym samym jakość życia w miastach. Polskie miasta muszą dążyć do wzrostu zrównoważonego, którego elementem jest także zrównoważony transport, który z jednej strony zaspokaja potrzeby mieszkańców w zakresie komunikacji, z drugiej zaś strony uwzględnia normy emisji substancji szkodliwych i hałasu, minimalizuje potrzebę wykorzystania gruntów, jak również jest przystępny cenowo i wspiera konkurencyjność regionów i gospodarki. Zgodnie z zaleceniami Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej Unii Europejskiej ujętymi w publikacji pn. „Miasta przyszłości – wyzwania, wizje, perspektywy” – „Miasto cechujące się zrównoważonym rozwojem musi mieć atrakcyjne otwarte przestrzenie publiczne oraz promować zrównoważoną i zdrową mobilność sprzyjającą włączeniu społecznemu”. Tym samym podróżowanie innymi środkami transportu niż samochód musi się stać bardziej dostępne i atrakcyjne dla mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy.

¹ <http://przyjaznemiastanastart.onet.pl/zrownowazone-rozwiazania-w-transportcie-miejskim>, dostęp 11.09.2015 r. przez m.st. Warszawę.

WSPÓLNY BILET DO INSTYTUCJI KULTURY

Idea Smart City – miasta inteligentnego wiąże się z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej. Inteligentne miasto obejmuje inwestycje w kapitał ludzki i społeczny, w tym infrastrukturę komunikacyjną. Całość łączy technologia informatyczna. Od II połowy XX wieku, wraz z rozwojem komputerów i systemów operacyjnych mamy do czynienia z początkową fazą rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Społeczeństwo informacyjne charakteryzuje możliwość użytkowania systemów informatycznych, „skomputeryzowanie”, wykorzystujące usługi telekomunikacji do przesyłania i przetwarzania informacji. Tak zdefiniowano pojęcie społeczeństwa informacyjnego na I Kongresie Informatyki Polskiej w 1994 roku. Do tych idei wpisuje się projekt wspólnego biletu wstępu do placówek kultury w Radomiu „26-600 Strefa Kultury”.

Nazwa projektu nawiązuje do kodu pocztowego Radomia i ma to być źródło wiedzy na temat instytucji kultury skupionych w projekcie i zarazem baza informacyjna o planowanych wydarzeniach kulturalnych w mieście oraz regionie. W ramach inicjatywy można kupić wspólny, zintegrowany bilet, który umożliwi wejście do uczestniczących w projekcie muzeów bez konieczności stania w kolejkach i kupowania odrębnie „przepustek”. Obok wspólnego biletu uruchomiono Infokioski, które pełnią funkcję prezentowania informacji na temat aktualnej oferty uczestniczących w projekcie muzeów, a także umożliwiają zapoznanie się z proponowanymi ścieżkami turystycznymi oraz utworzono portal informacyjny dla mieszkańców miasta i odwiedzających go turystów, informujący o możliwościach aktywnego i ciekawego spędzenia czasu wolnego w regionie. W projekcie uczestniczą placówki kultury z centrum Radomia: Muzeum im. Jacka Malczewskiego i Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, a także instytucje oddalone kilkadziesiąt kilometrów od miasta: Muzeum Wsi Radomskiej, Muzeum Witolda Gombrowicza, Muzeum Jana Kochanowskiego w Czarnolesie i Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze. Projekt, oprócz promocji działań kulturalno-turystycznych zakłada współpracę z przedsiębiorcami, którzy w ramach uzupełnienia oferty zapewniają usługi gastronomiczne i hotelarskie. Zasięg oddziaływania projektu, w samym swoim założeniu, ma charakter ogólnopolski. Informacja w formie portalu internetowego, zintegrowanego z mediami społecznościowymi oraz platformami dedykowanymi dla urzędów mobilnych, pozwala na dotarcie do szerokiego grona odbiorców. Planowane jest wykorzystanie potencjału poszczególnych placówek, z których każda posiada pewnego rodzaju „krąg wiernych odbiorców”, zarówno w kraju, jak i za granicą.

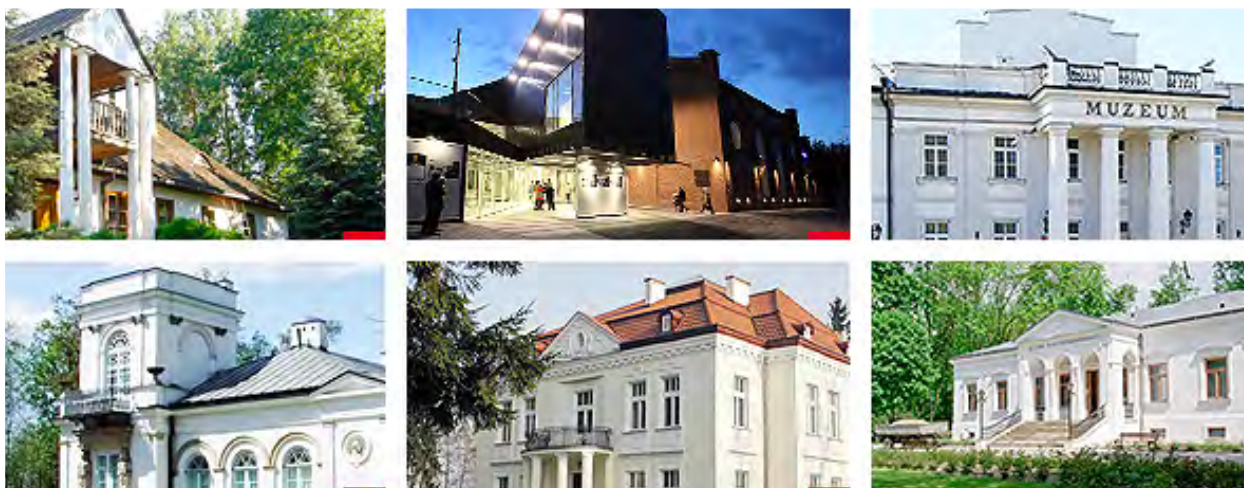
Podstawą budowy polityki promocyjnej projektu „26-600 Strefa Kultury” są nazwiska wielkich ludzi kultury, związanych z radomskimi instytucjami. Postaci Jacka Malczewskiego, Witolda Gombrowicza, Leszka Kołakowskiego, Oskara Kolberga, Jana Kochanowskiego czy Andrzeja Wajdy są bardzo znane i szanowane w świecie kultury oraz dodają splendoru kampanii promocyjnej projektu.

Projekt pozytywnie wywiera bezpośredni wpływ na gospodarkę regionu - m.in. poprzez utworzenie nowych miejsc pracy związanych bezpośrednio z obsługą inwestycji, natomiast w szerszym wymiarze będzie miał wpływ na cały sektor hotelarsko-gastronomiczny w regionie. Z racji obszaru realizacji, będzie miał również bezpośredni, pozytywny wpływ na gospodarkę lokalną np. poprzez poszerzenie oferty turystycznej, tym samym prowadzić będzie do stworzenia warunków dla rozwoju sektora usług turystycznych i okołoturystycznych. W efekcie założono, że w wyniku realizacji inwestycji zwiększy się liczba podmiotów gospodarczych, świadczących usługi okołoturystyczne. Według prowadzonych analiz oraz prognoz założono, że w okresie 5 lat od momentu realizacji inwestycji na obszarze objętym projektem powstaną nowe miejsca pracy. Konkurencyjna rynkowo oferta turystyczna doprowadzi do ożywienia gospodarczego oraz rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorców oferujących usługi turystyczne.

„Strefa kultury” ma również wpływ ponadlokalny i ponadregionalny, gdyż Radom znajduje się na trasie łączącej Warszawę z Krakowem jest ważnym punktem przelotowym ze wschodu na zachód. Z tego względu projekt przyniesie efekt w postaci zwiększenia atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej i rekreacyjnej obszaru oraz poprawi spójność tych terenów. Zapewnienie dogodnych warunków dostępu w tym dla osób niepeł-

26-600
STREFA KULTURY

nosprawnych, do miejsc atrakcyjnych turystycznie, spowoduje poprawę wizerunku Radomia, jako miejsca dbającego o tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju społeczeństwa i przedsiębiorczości. Następstwem realizacji projektu będzie zatem pobudzenie aktywności lokalnych przedsiębiorców, rozwój infrastruktury turystycznej, a w konsekwencji ogólny rozwój społeczno-gospodarczy i wzrost zamożności mieszkańców. Całość pozwoli na powiązanie pod jednym szyldem szeregu dostępnych atrakcji turystycznych i kulturalnych. Wielostronna współpraca pomiędzy podmiotami z Radomia i okolic przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności powstałej oferty turystycznej i wpłynie pozytywnie na gospodarkę regionu.

Innowacyjność projektu polega na jego ścisłym związku z wdrażaniem najnowszych technologii informatycznych oraz o bieżące trendy w polityce informacyjnej. Polega ona między innymi na:

- » Zastosowaniu API – interfejsu programistycznego umożliwiającego komunikację przez sklepy i aplikacje zewnętrzne;
- » Zastosowaniu aplikacji na Androida oraz IOS o funkcjonalności tożsamej ze stroną www, dodatkowo z funkcją obsługi wirtualnego przewodnika;
- » Możliwości eksportowania planu zwiedzania na Androida oraz IOS, markowania miejsc na podstawie GPS-u lub kodów dwuwymiarowych – na eksponatach widnieją kody dwuwymiarowe, których odczytanie aplikacją na Androidzie oraz IOS pokazuje opis przedmiotu itp. w języku zwiedzającego;
- » Zastosowanie autoryzacji i wydruku biletów na podstawie kodu kreskowego lub numeru – każdy bilet to unikatowy kod w systemie, klient po zakupie otrzymuje kod kreskowy w formie pdf lub numeru, który autoryzowany jest w muzeum przy wejściu. Kod może umożliwiać wejście do kilku instytucji jednocześnie;
- » Aplikacja do sprawdzania biletów w instytucjach kultury (np. Android). Osoba sprawdzająca bilety zaopatrzona będzie w urządzenie mobilne, telefon lub kolektor danych, który umożliwi sporządzenie kodu kreskowego, biletu, odnotowanie aktywności danego biletu w danym obiekcie w zadany czas. Możliwa jest sprzedaż biletów na tych urządzeniach i ich wydruk na drukarkach termicznych oraz fiskalizacja wg. potrzeby.
- » Zastosowanie aplikacji na Facebooka o funkcjonalności sprzedażowej (to samo, co strona www sprzedająca bilety tyle, że na Facebooku);

- » Wprowadzenie kart lojalnościowych (stałe zniżki) - zbieranie punktów, przyporządkowanie odpowiednich zniżek, organizacja promocji;
- » Wprowadzenie obsługi wielu języków — wielojęzyczny interfejs na www oraz Androidzie i IOS;
- » Wprowadzenie biletów „zbiornych”, rodzinnych, ważnych „w czasie” – obsługa różnych typów biletów, rodzinnych, rocznych, non limit itp.

Wspólny bilet do placówek kultury w Radomiu i okolicy to znakomity przykład rozwiązania wpisującego w ideę miasta inteligentnego, tematu przewodniego VI Forum Mazowsza, które odbędzie się w dniach od 7 do 8 października na PGE Narodowym w Warszawie. Zastosowane rozwiązania informatyczne, w tym dedykowanej aplikacji dla systemów mobilnych Android i iOS, to przykład transformacji zachodzącej w przestrzeni miejskiej oraz kulturalnej Radomia i subregionu radomskiego.

Działanie 6.2

Turystyka

Tytuł projektu: **26-600 Strefa kultury**

Beneficjent: Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej

„Elektrownia” w Radomiu

Całkowita wartość projektu: 664 692,00 zł

Wartość dofinansowania: 405 300,00 zł

ZAPOBIEGANIE KORUPCJI ORAZ NADUŻYCIOM FINANSOWYM W RPO WM

Unia Europejska, jako dysponent środków publicznych, zakontraktowanych w budżecie wspólnotowym i wydatkowanych w siedmioletniej perspektywie finansowej, musi dbać o prawidłowe zarządzanie zasobami pieniężnymi, jak również o przestrzeganie zasady należytego zarządzania finansami i przejrzystość działań. Tym samym realizacja budżetu powinna odbywać się według reguł gospodarności, efektywności i skuteczności. Jednym z głównych celów prawidłowego zarządzania środkami unijnymi jest stworzenie skutecznych mechanizmów kontrolnych ich wydatkowania, zapobiegające ewentualnym błędom lub nieprawidłowościom.

Państwa członkowskie, jako beneficjenci funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności, a w szczególności instytucje odpowiedzialne za wdrażanie programów i inicjatyw wspólnotowych, powinny zapewnić skuteczny system kontroli wydatkowania zasobów publicznych. Powinny one efektywnie wykrywać nieprawidłowości przed dokonaniem płatności ze środków publicznych, jednocześnie nie zaburzając płynności realizacji projektów.

Kontrola realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków unijnych może zostać przeprowadzona zarówno przez instytucje krajowe, jak i przez przedstawicieli Unii Europejskiej, w tym: Komisję Europejską (odpowiedzialną za wykonanie budżetu), Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF). W Polsce, obok instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie programów współfinansowanych z funduszy UE, za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych odpowiedzialne są także instytucje, takie jak:

- » Centralne Biuro Antykorupcyjne,
- » Policja i prokuratura,
- » Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- » Urząd Zamówień Publicznych,
- » Najwyższa Izba Kontroli.

W okresie programowym 2014-2020 obowiązek tworzenia skutecznych mechanizmów zarządzania i kontroli środkami pochodzącymi z budżetu wspólnotowego zdefiniowany został m.in. w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz

Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Zgodnie z art. 125 ust. 4 lit. c omawianego rozporządzenia. Instytucja Zarządzająca programem operacyjnym wprowadza skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka. Ponadto, art. 72 lit. h tego samego rozporządzenia stanowi, że zadaniem systemów zarządzania i kontroli jest zapobieganie nieprawidłowościom, w tym nadużyciom finansowym oraz ich wykrywanie i korygowanie, a także odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie.

W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (RPO WM) instytucją odpowiedzialną za tworzenie skutecznych mechanizmów zarządzania i kontroli wydatkowania środków UE jest Zarząd Województwa Mazowieckiego, jako Instytucja Zarządzająca programem. Tym samym, w dniu 7 września 2015 r. przyjął on uchwałę nr 1209/74/15 w sprawie Polityki zapobiegania zjawiskom korupcji i nadużyć finansowych w ramach RPO WM 2014–2020 oraz postępowania w przypadku ich wystąpienia. Zgodnie z omawianym dokumentem instytucje uczestniczące w systemie realizacji RPO WM w latach 2014–2020 mają za zadanie osiągnięcie następujących celów:

- » skutecznego zapobiegania nadużyciom finansowym;
- » wdrożenia efektywnych mechanizmów walki z nadużyciami finansowymi;
- » zwiększenia świadomości problemu korupcji oraz promocja etycznych wzorców postępowania;
- » minimalizowania skutków nadużyć finansowych;
- » ochrony interesów finansowych budżetu UE oraz budżetu państwa (w sytuacji powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia nadużycia finansowego).

W omawianym dokumencie zdefiniowano - w oparciu o przepisy krajowe i unijne - kluczowe pojęcia związane z niewłaściwym wydatkowaniem środków publicznych, w tym:

- » pojęcie nieprawidłowości rozumianej jako każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez jego obciążenie nieuzasadnionym wydatkiem;

- » pojęcie nadużycia finansowego określonego jako jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie naruszające interesy finansowe Wspólnoty Europejskiej:
 - w odniesieniu do wydatków, polegające na: wykorzystaniu lub przedstawienu nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego Wspólnoty Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez Wspólnotę Europejską lub w ich imieniu, nieujawnieniu informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samym celu, jak również niewłaściwym wykorzystaniu takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane;
 - w odniesieniu do przychodów, polegające na jakimkolwiek umyślnym działaniu lub zaniechaniu dotyczącym: wykorzystania lub przedstawienia fałszywych, nieścisłych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu bezprawne zmniejszenie środków budżetu ogólnego Wspólnoty Europejskiej lub budżetów zarządzanych przez lub w imieniu Wspólnoty Europejskiej, nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samym celu, czy też niewłaściwego wykorzystania korzyści uzyskanej zgodnie z prawem, w tym samym celu;
- » pojęcie korupcji oznaczającej czyn:
 - polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji, jak również żądaniu lub przyjmowaniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną bezpośrednio, lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
 - popełniany w toku działalności gospodarczej, obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu, bezpośrednio lub pośrednio, osobie kierującej jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującej w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub na rzecz jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie, a także polegający na żądaniu lub przyjmowaniu bezpośrednio lub pośrednio przez osobę kierującą jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującą w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie.

Jak wspomniano na wstępie najlepszą ochroną przeciwko wymienionym powyżej nadużyciom jest właściwie zaprojektowany i skutecznie działający system kontroli wewnętrznej, skierowanej na skuteczne łagodzenie zidentyfikowanych rodzajów ryzyka. Za czynności kontrolne i weryfikacyjne w Polsce w procesie wdrażania programów operacyjnych odpowiedzialne są przede wszystkim Instytucje Zarządzające oraz Instytucje Pośredniczące. Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 system wdrażania programów operacyjnych obejmuje następujące rodzaje kontroli:

- » kontrole systemowe,
- » weryfikacje wydatków, w tym:
 - weryfikacje wniosków o płatność beneficjenta,
 - kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta,
 - kontrole krzyżowe,
- » kontrole na zakończenie realizacji projektu,
- » kontrole trwałości projektu.

Ponadto, kontrole zapewniane przez IZ mogą obejmować:

- » kontrole zdolności wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektu w ramach trybu pozakonkursowego oraz beneficjentów realizujących projekty wyłonione do dofinansowania w takim trybie do prawidłowej i efektywnej realizacji projektów,
- » kontrole dokumentów dotyczące prawidłowości przeprowadzenia właściwych procedur w zakresie udzielania zamówień publicznych lub oceny oddziaływania na środowisko lub udzielania pomocy publicznej,
- » inne kontrole wynikające z podpisanej z beneficjentem umowy o dofinansowanie lub z decyzji o przyznaniu dofinansowania.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, instytucja odpowiedzialna za przeprowadzenie czynności kontrolnych zobowiązana jest do postępowania zgodnie z:

- » stosowną procedurą zatwierdzaną przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Zwalczania Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej określającą zadania poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za informowanie KE o nieprawidłowościach i terminach ich realizacji oraz ustanawiającą zasady współpracy między tymi podmiotami, a także przedstawiającą tryb i zakres przekazywanych informacji, stosownie do wymogów Komisji Europejskiej, w tym systemu IMS (Irregularity Management System),
- » wytycznymi ministra infrastruktury i rozwoju w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowo poniesionych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności w perspektywie finansowej 2014–2020,
- » szczegółowymi zasadami obowiązującymi w danym programie operacyjnym.

W przypadku RPO WM 2014 – 2020, obok czynności kontrolnych wynikających z ww. przepisów, instytucje uczestniczące w systemie jego realizacji są zobowią-

zane do podejmowania skutecznych działań mających na celu zapobieganie występowaniu korupcji i nadużyć finansowych, w tym w szczególności do posiadania: stosownej polityki przeciwdziałania przejawom korupcji, mechanizmów umożliwiających sygnalizowanie o wystąpieniu nieprawidłowości i nadużyć finansowych, procedur w zakresie właściwego postępowania pracownika w sytuacji otrzymania propozycji korupcyjnej, polityki w zakresie przyjmowania prezentów obejmującą swoim zakresem co najmniej wskazanie wartości możliwych do przyjęcia prezentów oraz wprowadzającą rejestr otrzymanych prezentów.

Należy również dodać, że zarówno Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, jak i m.st. Warszawa posiadają własne regulacje w zakresie przeciwdziałania zjawiskom korupcyjnym w Urzędzie Marszałkowskim w Warszawie został wprowadzony w kwietniu 2013 r., natomiast zasady polityki antykorupcyjnej m. st. Warszawy zawarte zostały w „Kodeksie etyki Pracowników Urzędu miasta stołecznego Warszawy” przyjętym Zarządzeniem nr 276/2007 Prezydenta miasta stołecznego Warszawy z dnia 28.03.2007 r. Należy również dodać, że 17 grudnia 2013 r. osiem instytucji ogólnokrajowych i mazowieckich zawarło „Porozumienie w sprawie współpracy w ramach Mazowieckiej Grupy Roboczej ds. przeciwdziałania nieprawidłowościom i przestępstwom na szkodę interesów finansowych Unii Europejskiej”. Celem porozumienia jest wymiana doświadczeń, informacji i danych związanych z prawidłowym wdrażaniem programów Unii Europejskiej oraz dystrybucją środków pochodzących z budżetu UE. Współpraca ma służyć zapewnieniu większej wiarygodności Polski wobec organów kontrolnych Unii Europejskiej, weryfikujących prawidłowość wykorzystania środków unijnych.

Polska jako największy beneficjent unijnych funduszy jest jednocześnie krajem najczęściej kontrolowanym przez audytorów z Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO). Zgodnie z informacjami Najwyższej Izby Kontroli w latach 2007-2013 zbadanych zostało 383 zawartych w naszym kraju transakcji. Stwierdzone błędy miały różną wagę, jednak tych najcięższych jest niewiele. W 2013 r. Trybunał skierował do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych 14 spraw w związku z podejrzeniem oszustw polegających na wyłudzeniu lub sprzeniewierzeniu unijnych pieniędzy. Zdecydowana większość stwierdzanych nieprawidłowości ma charakter formalny lub merytoryczny - audytorzy wskazują np. na przekroczenie jakiegoś przepisu, niespełnienie wymagania lub błędną interpretację zasad realizacji projektu¹.

W celu ograniczenia ilości nieprawidłowości zachęcamy do bardziej dokładnej lektury przepisów prawnych, wytycznych oraz zapisów umów o dofinansowanie regulujących obowiązki związane z realizacją projektów. Każdy beneficjent korzystający z funduszy strukturalnych zobowiązany jest na podstawie postanowień umowy o dofinansowanie do poddania się czynnościom kontrolnym w zakresie realizacji projektu, jak również udostępnienia wszelkiej dokumentacji związanej z projektem.

¹<https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/polska-najczesciej-kontrolowanym-krajem-przez-europejski-trybunal-obrachunkowy.html> dostęp 17.09.2015 r.

PLANOWANE KONKURSY W RAMACH RPO WM

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych zaprasza do składania wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w trybie konkursowym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014–2020.

Dla wielu jednostek samorządu terytorialnego, administracji publicznej, placówek edukacyjnych czy organizacji pozarządowych, jesień będzie pracowitym okresem, bowiem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego planowane jest uruchomienie kolejnych konkursów. 25 sierpnia 2015 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego przyjął aktualizację harmonogramu konkursów, zgodnie z którą do końca listopada ogłoszone zostaną nabory wniosków o dofinansowanie w ramach kilku konkursów ukierunkowanych zarówno na realizację projektów infrastrukturalnych, jak i działań „miękkich”, wspierających edukację dzieci i młodzieży oraz rozwój zawodowy nauczycieli.

DZIAŁANIE 5.1 DOSTOSOWANIE DO ZMIAN KLIMATU

Typy projektów:

Konkurs ten wpisuje się bezpośrednio w strategiczne wyzwania Unii Europejskiej w zakresie zmniejszenia efektu oddziaływania człowieka na środowisko i klimat. W ramach omawianego działania będzie można składać wnioski jedynie na jeden z wymienionych w dokumentacji programowej typów projektów – tj. tworzenie systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami naturalnymi. Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim mieszkańcom poprzez skuteczne informowanie o zagrożeniach naturalnych, ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. W szczególności problem dotyczy zmniejszenia ryzyka występowania pożarów lasów oraz wyposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych, które jako pierwsze docierają do takich miejsc.

Orientacyjna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu – kwota dofinansowania publicznego w euro i złotych:
5 000 000 euro, tj. 20 645 000 zł.

Beneficjentami mogą być:

- » JST, ich związki i stowarzyszenia;
- » jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną;
- » podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd;
- » PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- » administracja publiczna.

DZIAŁANIE 5.4 OCHRONA BIORÓŻNORODNOŚCI

Typy projektów:

W ramach tego działania planowane jest uruchomienie dwóch konkursów. W ramach pierwszego naboru przyjmowane będą wnioski na opracowanie planów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo. W drugim naborze

projekty przeznaczone będą na:

- » budowę i modernizację niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych,
- » ochronę in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych,
- » projekty ograniczające negatywne oddziaływanie ruchu turystycznego i promujące lokalne zasoby przyrodnicze dotyczące infrastruktury mające na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania turystyki na obszary cenne przyrodniczo oraz rozwoju edukacji i promowania form ochrony przy-

rody: ścieżki przyrodnicze, turystyka kajakowa, urządzenia turystyczne (wieże i pomosty widokowe, wiaty i inne).

Orientacyjna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu – kwota dofinansowania publicznego w euro i złotych:

Konkurs 1: 200 000 euro tj. 802 000 zł.

Konkurs 2: 1 600 000 euro, tj. 6 606 000 zł.

Beneficjentami w pierwszym konkursie mogą być:

- » JST, ich związki i stowarzyszenia;
- » jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną,
- » zarządzający rezerwatem albo sprawujący nadzór nad rezerwatem.

Beneficjentami w drugim konkursie mogą być:

- » JST, ich związki i stowarzyszenia,
- » jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną,
- » podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie JST, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd,
- » podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013r. Nr 0, poz. 907 z późn. zm.),
- » PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

DZIAŁANIE 10.1 KSZTAŁCENIE I ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY

PODDZIAŁANIE 10.1.1. EDUKACJA OGÓLNA (W TYM W SZKOŁACH ZAWODOWYCH)

Typy projektów:

Konkurs w ramach poddziałania 10.1.1. RPO WM obejmuje wsparcie kształcenia ogólnego przez:

- » budowanie i rozwój kompetencji kluczowych tj. matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kompetencji ICT,
- » kontynuację działań realizowanych w ramach rządowego programu „Cyfrowa szkoła”, a także rozwijanie kompetencji w zakresie stosowania TIK (w modułach e-szkoła i e-nauczyciel),
- » nauczanie eksperymentalne w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych oraz wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania eksperymentalnego,
- » indywidualne podejście do pracy z uczniem przez indywidualizację pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego przez realizację kompleksowych programów.

Przedmiotem konkursu jest także wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli (poprzez kursy i szkolenia) w tym:

- » doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności,
- » podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie programowania/kodowania,
- » realizacja nauki programowania wśród uczniów; doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu,
- » przygotowanie nauczycieli do prowadzenia indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcia ucznia młodszego.

Orientacyjna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu – kwota dofinansowania publicznego w euro i złotych:
7 260 000 euro, tj. 29 976 000 zł.

Beneficjentami mogą być:

Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

DZIAŁANIE 10.3 DOSKONALENIE ZAWODOWE

PODDZIAŁANIE 10.3.1 DOSKONALENIE ZAWODOWE UCZNIÓW

Typy projektów:

W ramach poddziałania 10.3.1 RPO WM planowane są do końca listopada dwa konkursy na różne typy projektów. Pierwszy z nich jest ukierunkowany na projekty dotyczące modernizacji oferty kształcenia zawodowego poprzez prowadzenie doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych i zawodowych oraz rozwój współpracy z rynkiem pracy (w tym np. monitorowanie zapotrzebowania na określone zawody, czy kwalifikacje). Drugi natomiast dotyczy wsparcia rozwoju nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Projekty mogą składać się z kursów i szkoleń doskonalących, praktyk i stażów w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego szkół, w tym np. w przedsiębiorstwach, czy też polegać na budowaniu i moderowaniu sieci współpracy.

Orientacyjna kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach konkursu – kwota dofinansowania publicznego w euro i złotych:

Konkurs 1: 650 000 euro, tj. 2 684 000 zł.

Konkurs 2: 360 000 euro, tj. 1 486 000 zł.

Beneficjentami mogą być:

Beneficjentami obu konkursów w ramach działania 10.3.1. mogą być wszystkie podmioty, z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową).

Wszystkie ogłoszenia wraz z dokumentacją konkursową dostępne będą na stronie www.funduszedlamazowska.eu, oraz www.funduszeuropejskie.gov.pl na 30 dni przed planowanym konkursem. Informacje o naborach wniosków można uzyskać w mazowieckiej sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich działającej przy Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych w formie telefonicznej 801-101-101 lub mailowej punkt_kontaktowy@mazowia.eu, jak również osobiście w siedzibach Punktów Informacyjnych oraz podczas organizowanych wspólnie z instytucjami publicznymi Mobilnych Punktach Informacyjnych.

Zapraszamy także wszystkich beneficjentów do udziału w VI Forum Rozwoju Mazowsza, które poświęcone jest tematyce szeroko rozumianych innowacji. Forum odbędzie się w dniach 7-8 października br. na PGE Narodowym w Warszawie. Podczas dwudniowych wystąpień uczestnicy będą mieli możliwość skorzystania z bezpłatnych warsztatów w zakresie skutecznego aplikowania o Fundusze Europejskie oraz tworzenia wniosku o dofinansowanie projektów ramach następujących programów: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, jak również Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zapraszamy do udziału w planowanym przedsięwzięciu.

VI FORUM ROZWOJU MAZOWSZA INNOWNACYJNOŚĆ, FINANSE, WSPÓŁPRACA I ROZWÓJ

W dniach 7-8 października 2015 roku na PGE Narodowy w Warszawie już po raz szósty Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych organizuje Forum Rozwoju Mazowsza, które promuje innowacyjność, przedsiębiorczość oraz Fundusze Europejskie w województwie mazowieckim. Na gości zbliżającej się edycji czekają trzy sceny wystąpień, ponad 40 debat i prelekcji, liczne strefy tematyczne z prezentacjami najnowszych osiągnięć technologicznych i inwestycyjnych w naszym województwie.

W trakcie Forum przedstawione zostaną również plany i założenia, możliwych do realizacji przedsięwzięć, które zostały określone w programach operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 – te inwestycje i projekty będą odzwierciedlać kluczowe obszary wsparcia rozwoju Mazowsza. Nie zabraknie też przestrzeni warsztatowej, szkoleniowej czy networkingu, których zadaniem będzie inspiracja do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań. Tegoroczne wydarzenie zostanie poświęcone szeroko rozumianemu pojęciu „innowacyjności”. Przed nami nowe wyzwania regionu już lepiej rozwiniętego, regionu konkurencyjnego, który będzie wśród najlepszych regionów, najlepiej rozwijających się i najbardziej konkurencyjnych w Unii Europejskiej. Myślę, że nasze dzisiejsze wspólne spotkanie przysłuży się temu, że będziemy jeszcze szybciej i z jeszcze większą dynamiką rozwijali ten przepiękny kawałek Europy – mówi Adam Struzik, Marszałek województwa mazowieckiego.

Organizowane wydarzenie łączyć będzie przedstawiciele i ekspertów z różnych środowisk: nauki, biznesu, władz lokalnych, organizacji pozarządowych. Daje ono pole do wspólnego dialogu i kreowania innowacji w zakresie kluczowych wyzwań dla rozwoju regionu. Goście Forum zostaną zaproszeni do stref tematycznych:

- » Województwo Mazowieckie
- » Kampusy
- » Smart City
- » R&D + Clustering
- » Innowacje Społeczne
- » Dobre Praktyki
- » Startupy
- » Finansowanie Innowacji
- » Design i Wzornictwo

Strefy będą miejscami licznych spotkań, warsztatów oraz networkingu dla uczestników. Zaprezentowane w nich zostaną

także najciekawsze inicjatywy firm i instytucji, będących liderami w danych obszarach tematycznych. Poniżej prezentujemy krótkie opisy stref oraz atrakcji jakie czekają na gości VI Forum Rozwoju Mazowsza.

Strefa Województwa Mazowieckiego, czyli „Nowa perspektywa – fala pozytywnych zmian” – liderem tej strefy jest Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych. Odwiedzający goście będą mogli zapoznać się z warunkami finansowania projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Mazowsza, nowinkami nowej perspektywy na lata 2014–2020. Będzie można zapoznać się bliżej z projektami oraz inicjatywami prowadzonymi przez partnerów strefy, którymi są takie instytucje jak Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie; Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego – Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich; Departament Edukacji Publicznej i Sportu i Departament Geodezji i Kartografii; Mazowiecka Agencja Energetyczna; Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego i Agencja Rozwoju Mazowsza S.A.

Strefa Kampusy, czyli „Regionalne lokomotywy rozwoju” – gościom tej strefy zostaną zaprezentowane projekty mazowieckich uczelni i innowacyjnych kampusów, które stanowią trzon nowatorskich pomysłów i rozwiązań. Oprócz ekspozycji, odwiedzającym zostaną przedstawione wizualizacje projektów oraz produkty współpracujących z uczelniami jednostek i tworzących wspólnie systemy innowacji. Będzie można wziąć udział w warsztatach włączających grupy interesariuszy w projektowanie wspólnych nowatorskich inicjatyw, które będą stanowić element procesu tworzenia potencjału gospodarczego. Dodatkowo goście będą mogli uczestniczyć w premierowej odsłonie unikatowych projektów dzielnic innowacji realizowanych na terenie Mazowsza. Partnerami tej strefy są:

Strefa Smart City, czyli „Korzystajmy z inteligencji mieszkańców” – skupiona będzie na zobrazowaniu gościom VI Forum Rozwoju Mazowsza idei Inteligentnego Miasta. Jej celem będzie pokazanie sześciu najważniejszych aspektów wchodzących w skład idei Smart City. Chodzi o smart economy, government, people, immobility, living. Całość połączy zagadnienia efektywności energetycznej, nowych technologii i innowacji społecznych. Idea Smart City – Inteligentnego Miasta wiąże się z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK). Ponieważ dzięki wykorzystaniu TIK zwiększa się interaktywność i wydajność infrastruktury miejskiej oraz jej komponentów składowych. Smart City podnosi także świadomość mieszkańców. Inteligentne Miasto

odejmuje inwestycje w kapitał ludzki i społeczny, w tym infrastrukturę transportową i komunikacyjną. Instytucje zgromadzone w tej strefie będą również starały się odpowiedzieć na pytania gości: jak osiągnąć zrównoważony rozwój, kultury, środowiska, transportu i społeczeństwa, a także jak powinna wyglądać rewitalizacja polskich miast i jakie aspekty należy brać pod uwagę. Ma to na celu promowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i wysokiej jakości życia.

Strefa R&D i Clustering, czyli „Konkuruj i współpracuj” – to miejsce dedykowane przedstawicielom działań badań i rozwoju, korporacji, małych i średnich przedsiębiorstw oraz reprezentantów mazowieckich klastrów. Obok ekspozycji udostępniona zostanie przestrzeń dla prezentacji pomysłów oraz projektów, a także do prowadzenia dyskusji. Obok demonstracji osiągnięć, przewidziano prowadzenie prac o charakterze warsztatowym, a co za tym idzie nawiązywanie nowych kontaktów. Dla gości tej strefy zaplanowano przeprowadzenie Techno Demo Day z przedstawieniem 10 technologii, prezentację Platformy Informatycznej dla wsparcia Mazowieckiego Klastra Chemicznego, liczne dyskusje, przedstawienie narzędzia scoutingu technologicznego i koncepcji Open Innovation oraz spotkanie techBrainers R&D Club z udziałem szefów działów R&D najbardziej innowacyjnych firm w Polsce.

Strefa Innowacji Społecznych, czyli „Innowacje społeczne – lepsza strona innowacji” - oznacza wsparcie sektora nauki, otoczenia gospodarczego oraz sektora organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania i realizacji innowacyjnych działań oraz inicjatyw społecznych, bazujących na osiągnięciach nauki i techniki. Goście strefy poznają nowoczesne sposoby odpowiedzi na społeczne potrzeby lokalne i regionalne. Będzie można rozbudzić wyobraźnię oraz kreatywność, czerpać inspiracje ze stworzonych produktów oraz zrealizowanych projektów. Uczestnicy Forum będą mogli odnaleźć przestrzeń do wygłoszenia swoich opinii oraz zgłoszenia potrzeb i pomysłów na mazowieckie społeczne innowacje. Dla wszystkich, którzy będą chcieli poczuć się innowatorami społecznymi i przeżyć podczas spotkania proces przygotowania i wdrożenia projektu, przygotowana została gra symulacyjna. Uczestnicy Strefy Innowacji Społecznych będą rozwiązywać problemy lokalne, poszukiwać partnerów społecznych i tworzyć unikalne rozwiązania w przestrzeni całego Forum. Instytucjami tworzącymi tę strefę są Innowatorzy Społeczni Mazowsza.

Strefa Dobre praktyki UE, czyli „Giełda Pomysłów i Inspiracji” - dedykowana jest beneficjentom Funduszy Europejskich. W tej strefie ważna będzie wymiana doświadczeń i zaprezentowanie Dobrych praktyk w prowadzeniu działań projektowych współfinansowanych z Unii Europejskiej. Beneficjenci funduszy będą mieli możliwość przedstawienia efektów zrealizowanych przez siebie projektów w formie warsztatów i prezentacji. Dzięki temu uczestnicy Forum zdobędą niezbędną i przydatną wiedzę, jak prawidłowo zrealizować projekty unijne poznając przy tym specyfikę Funduszy Europejskich. Celem tej Strefy jest wymiana doświadczeń i zaprezentowanie Dobrych praktyk w prowadzeniu działań projektowych.

Strefa Startup, czyli „Akceleracja trampoliną do rynkowego sukcesu” - dedykowana jest mazowieckim startupom oraz firmom i instytucjom wspierającym ich rozwój. Podczas Forum uczestnicy poznają innowacyjne produkty i usługi mazowieckich startupowców. Na strefie zaprezentowane zostaną także najciekawsze programy inkubacyjne i akceleracyjne dla startupów oraz instytucje wspierające ich

rozwój. Dzięki różnorodności podmiotów zaproszonych do współtworzenia strefy, znajdzie się w niej przestrzeń zarówno na ekspozycje i prezentacje, jak i dyskusje, warsztaty oraz networking.

Strefa Finansowanie Innowacji, czyli „Wejść do świata Innowacji dzięki Funduszom Unijnym”. Innowacyjne i konkurencyjne – takie właśnie ma być Mazowsze w 2020 roku. Kolejne lata oznaczają więc konsekwentne budowanie marki regionu, jako strategicznego ośrodka innowacyjności, badań i rozwoju, zaawansowanych usług biznesowych, nie tylko w wymiarze krajowym, ale i europejskim. Kluczem do sukcesu będzie koncentracja na inteligentnych specjalizacjach regionu i tworzenie platformy współpracy nauki, biznesu i administracji.

W ramach Strefy Finansowanie Innowacji uczestnicy Forum będą mogli zapoznać się z możliwościami finansowania przełomowych, innowacyjnych projektów, w tym projektów badawczo-rozwojowych. Udział w tej przestrzeni będzie unikalną możliwością wymiany doświadczeń, konsultacji pomysłów, zderzenia różnych perspektyw i wzajemnej inspiracji.

Strefa Design i Wzornictwo, czyli „Przewaga konkurencyjna w biznesie”. Design to nie tylko przedmioty, to proces nakierowany na tworzenie nowych jakości. Dzięki przemysłanym procesom projektowym, wypracowane zostają innowacyjne rozwiązania, łączące i stawiające na równi trzy podstawowe obszary: potrzeby użytkowników, wymagania biznesowe oraz możliwości technologiczne.

W ramach Strefy Designu pokazane zostanie, w jaki sposób można umiejętnie korzystać z designu, jako narzędzia podnoszącego efektywność działania oraz poziom zadowolenia klientów. Na realnych, polskich przykładach, zaprezentowane będzie dlaczego warto inwestować w badania, rozwój, prototypowanie oraz współpracę z projektantami i interdyscyplinarnymi zespołami.

To właśnie wybitni goście – specjaliści oraz pasjonaci w swoich dziedzinach, szeroka tematyka oraz liczne debaty, prelekcje, prezentacje i warsztaty sprawiają, że Forum plasuje się na liście najważniejszych wydarzeń promujących innowacyjność i przedsiębiorczość na Mazowszu. Tym samym stwarza ono okazję nie tylko do poszerzenia wiedzy i nawiązania wartościowych kontaktów, ale także do współtworzenia platformy dialogu na temat kierunków rozwoju województwa mazowieckiego. Wśród wystawców będzie można znaleźć firmy i organizacje powiązane z nowoczesnymi kampusami, R&D, innowacjami społecznymi, startupami, polskimi produktami i finansowaniem innowacji. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny. Chcąc uczestniczyć w Forum i skorzystać z unikalnej oferty przygotowanej przez Liderów i Parterów tworzących strefy tematyczne należy zarejestrować się na stronie www.forumrozwojumazowsza.eu/rejestracja.

Przypominamy, że w trakcie Forum prowadzone będą również liczne szkolenia i warsztaty, których prowadzenie umożliwiać będzie odpowiednio dostosowana i wyposażona w infrastrukturę przestrzeń. Aktywność w niej odbywać się będzie na podstawie ustalonego wcześniej harmonogramu, tworzonego wspólnie z partnerami wydarzenia. Warsztaty będą otwarte na wszystkich uczestników Forum lub też np. dedykowane dla wyselekcjonowanej uprzednio grupy. To właśnie w tej strefie odbywać się będą warsztaty z wypełniania wniosków aplikacyjnych, niezbędnych do pozyskania funduszy unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020, czy też z rozpoczęcia działalności gospodarczej. Więcej informacji o Forum, strefach tematycznych czy prelegentach można uzyskać na stronie www.forumrozwojumazowsza.eu.

KALKULATOR KOSZTÓW ZANIECHANIA – WSPARCIEM DZIAŁAŃ EFEKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

Z Unii Europejskiej co roku płyną setki tysięcy euro na realizację aktywnej polityki społecznej w Polsce. Dzięki temu wiele gmin wdraża dziesiątki projektów, które pomagają walczyć z różnego rodzaju problemami społecznymi. Mimo to, nie brak i takich samorządów, które nie wykorzystują szansy, jaką dają im fundusze unijne.

W województwie mazowieckim takich gmin było blisko 100. Konieczne więc było wprowadzenie systemowego rozwiązania, narzędzia, które zmieniłoby ten stan rzeczy. Celem zwiększenia efektywności i spójności polityki społecznej we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w województwie mazowieckim powstał projekt „Kalkulator Kosztów Zaniechania - wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu w zakresie polityki społecznej w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizująco-wspierających”.

Projekt skierowany był do osób odpowiedzialnych za realizowanie lokalnej polityki społecznej, czyli wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, członków samorządów, a także pracowników ośrodków pomocy społecznej i organizacji pozarządowych, zajmujących się problemami społecznymi. Realizowany był od sierpnia 2012 do grudnia 2014 roku. Odnosił się do problemu braku instrumentów koniecznych przy prowadzeniu aktywnej polityki społecznej.

W pierwszej fazie projektu oceniono sposób prowadzenia lokalnej polityki społecznej, realizowanej w 60 gminach i 12 powiatach województwa mazowieckiego. Wyniki badań ujawniły wiele dysfunkcji w obecnym systemie pomocy społecznej, które w istotny sposób utrudniały prowadzenie długofalowej, spójnej i efektywnej polityki społecznej przez samorządy gminne i powiatowe.

Tworzenie planów działań pomocowych w gminach i powiatach odbywało się w sposób rutynowy, typowy dla cyklicznie powtarzanych działań. Brakowało narzędzi do szacowania kosztów przedsięwzięć w polityce społecznej. W rezultacie spory odsetek osób przez wiele lat pozostawał w systemie pomocy społecznej, przekazując następnym pokoleniom taki wzorzec funkcjonowania, w którym jedynym sposobem pozyskiwania środków do życia było korzystanie z pomocy instytucjonalnej.

Ponadto osoby, które trafiały do systemu pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji życiowej, wynikającej między innymi z choroby, niepełnosprawności, bezrobocia czy ubóstwa, nie zawsze miały dostęp do adekwatnych usług wsparcia, które umożliwiałyby np. aktywizację zawodową. To wszystko znacznie utrudniało planowanie działań pomocowych oraz analizę ich konsekwencji. Przede wszystkim jednak brakowało instytucji, która gromadziłaby wiedzę dotyczącą efektywnych działań społecznych.

W ramach projektu „Kalkulator Kosztów Zaniechania – wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu

w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizująco-wspierających” przygotowano więc nowe rozwiązanie, które było odpowiedzią na oczekiwania tej grupy wnioskodawców.

„Kalkulator Kosztów Zaniechania”, oparty został na sześciu narzędziach:

- » Kalkulatorze Społecznym,
- » Dyfuzorze Innowacji Społecznych,
- » Katalogu Innowacji Społecznych,
- » Sieci Liderów Innowacji Społecznych,
- » Modelowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- » Systemie Szkoleń.

Kalkulator Społeczny jest narzędziem informatycznym, które umożliwia oszacowanie kosztów zaniechania działań aktywizująco-wspierających dla osób wymagających pomocy społecznej w perspektywie siedmiu lat. Został stworzony po to, aby przedstawić skutki finansowe podejmowania lub zaniechania działań pomocowych wobec osób w trudnej sytuacji życiowej. Umożliwia to także analizę skutków, jakie mogą wystąpić w przyszłości w rezultacie podjętych lub niepodjętych obecnie działań fakultatywnych w ramach pomocy społecznej. Opracowane narzędzie wspomaga proces decyzyjny, dostarczając argumentów na temat środków przekazywanych na działalność związaną z pomocą społeczną. Argumentami tymi są tak zwane „scenariusze kosztów”, które wystąpią w przyszłości w związku z podejmowanymi decyzjami. Kalkulator dostarcza więc „twardych” argumentów, jakimi są szacunki kwot, w dyskusjach dotyczących kształtu budżetów socjalnych gmin i powiatów. Narzędzie to pozwala przeprowadzić symulację dla dziesięciu problemów społecznych spośród katalogu określonego w Ustawie o pomocy społecznej. Problemami tymi są: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, bezdomność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, sieroctwo, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz w integracji cudzoziemców mających status uchodźcy. Narzędzie to wspomaga proces podejmowania decyzji w zakresie działań pomocowych, ale go nie zastępuje.

Z kolei Dyfuzor Innowacji Społecznych to interaktywna baza wiedzy o polityce społecznej i innowacjach społecznych. Baza ta jest dostępna przez Internet i zawiera

uporządkowany zbiór informacji o publikacjach, raportach i innych opracowaniach na temat problemów społecznych. Umożliwia ona również dostęp do Katalogu Innowacji Społecznych. Dyfuzor stanowi jednocześnie platformę wymiany informacji, przydatnych w prowadzeniu skutecznych i efektywnych działań pomocowych pomiędzy przedstawicielami różnych sektorów, ułatwiając dostęp do informacji o możliwych źródłach finansowania tych działań w sytuacji ich braku w budżecie gminy lub powiatu.

Kolejne narzędzie, czyli Katalog Innowacji Społecznych, jest zbiorem danych o zrealizowanych projektach aktywizująco-wspierających, które można zastosować w celu uniknięcia kosztów zaniechania. Informacje te dotyczą między innymi: opisu grup docelowych i ich potrzeb, celów projektów, form wsparcia, szczegółowych informacji na temat kosztów, czasu i miejsca realizacji działań, produktów i rezultatów, innowacyjności. Zasoby katalogu są rozwijane przez użytkowników katalogu. Oprócz standardowej możliwości wyszukiwania informacji na temat projektów, według określonych kryteriów, katalog zawiera dodatkową funkcję. Jest nią ocena społeczna. Narzędzie to umożliwia przygotowanie zestawień statystycznych, ułatwiających analizę zgromadzonych w nim danych. Katalog jest doskonałym miejscem promowania „własnych” innowacyjnych projektów w obszarze polityki społecznej. Ułatwia upowszechnienie sprawdzonych form pomagania wśród lokalnych decydentów, realizatorów polityki społecznej i odbiorców usług.

Sieć Liderów Innowacji Społecznych stanowi węzeł komunikacyjny osób przygotowanych w społecznościach lokalnych do stosowania narzędzi modelu Kalkulatora Kosztów Zaniechania i jego rozpowszechniania. Obecnie członkowie sieci liderów, to osoby mieszkające w gminach województwa mazowieckiego, na terenie których testowane i wdrażane jest nowe podejście do realizacji zadań pomocy społecznej. Sieć liderów wykorzystuje internetowe forum wymiany doświadczeń i jest oparte na aktywności jej członków, umożliwiając wymianę doświadczeń dotyczących wdrażania modelu Kalkulatora Kosztów Zaniechania i ich rozpowszechnianie w społecznościach lokalnych.

Modelową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych możemy otrzymać dzięki Generatorowi Strategii. Generator jest narzędziem informatycznym, wspierającym proces przygotowania gminnej lub powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Umożliwia też opracowanie samego dokumentu strategii w sposób wystandardyzowany zarówno w zakresie merytorycznym, jak i formalnym. Zapewnia spójność pomiędzy strategiami poszczególnych samorządów terytorialnych: gminnego, powiatowego i wojewódzkiego. Generator odwołuje się do modelowej ścieżki przygotowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych dla gminy i powiatu, uwzględniającej zasady partycypacji społecznej i obejmuje kolejne etapy przygotowania, monitorowania i ewaluacji strategii. Tworząc strategię za jego pośrednictwem, użytkownik otrzymuje również łatwy dostęp do informacji zgromadzonych w innych narzędziach modelu Kalkulatora Kosztów Zaniechania. Przykładem mogą tu być publikacje i raporty, które dostępne są w dyfuzorze i mogą być przydatne w opracowywaniu diagnozy problemów społecznych danej społeczności lokalnej.

Aby jednak korzystanie z narzędzi modelu Kalkulator Kosztów Zaniechania było w pełni efektywne, koniecz-

ne są szkolenia. Uczestnik Systemu Szkoleń przechodzi trzystopniową drogę edukacji. Odbywa się ona podczas tradycyjnych szkoleń, poprzez platformę e-learningową oraz w ramach doradztwa i konsultacji. W opracowanej w ramach projektu „Kalkulator Kosztów Zaniechania” strategii, za szczególnie ważne przyjęto dwie grupy docelowe mające szczególny wpływ na prowadzenie aktywnej polityki społecznej.

Pierwszą stanowią członkowie zespołów zajmujących się tworzeniem gminnych lub powiatowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych według modelu Kalkulatora Kosztów Zaniechania. W drugiej grupie znajdują się wybrani w gminach i powiatach Liderzy Innowacji Społecznych. Są to osoby zaangażowane w działalność społeczną, posiadające umiejętność pracy w grupie oraz wiedzę na temat pozyskiwania funduszy zewnętrznych na działalność społeczną i umiejętność ich wykorzystywania.

Model „Kalkulator Kosztów Zaniechania - wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu w zakresie polityki społecznej w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizująco-wspierających” jest więc zestawem instrumentów polityki społecznej, rozumianych jako narzędzia służące realizacji działań w obszarze polityki społecznej, które można sklasyfikować ze względu na rodzaj użytych zasobów i wykorzystanej wiedzy jako: instrumenty prawne, ekonomiczne, informacyjne, kadrowe, kształtowania przestrzeni. Każde z narzędzi modelu pozostaje w relacji z pozostałymi jego elementami oraz posiada cechy instrumentu polityki społecznej.

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII - Promocja integracji społecznej. Jego rezultatem jest dostęp do narzędzi informatycznych pomocnych w prowadzeniu aktywnej polityki społecznej, zwiększenie aktywności samorządów w przekazywaniu do realizacji usług społecznych innym podmiotom poprzez 25 zrealizowanych projektów aktywizująco - wspierających a także upowszechnienie wiedzy o modelu KKZ wśród decydentów i realizatorów polityki społecznej w gminach i powiatach województwa mazowieckiego, przedstawicieli innych regionów oraz instytucji centralnych poprzez szkolenia, doradztwo, platformę e-learningową, seminaria, konferencje, zagraniczne wizyty studyjne. Istotnym efektem jest też stworzenie Sieci Liderów Innowacji Społecznych, posiadających umiejętności wykorzystania narzędzi modelu KKZ do przygotowania i realizacji efektywnych projektów aktywizujących oraz pozyskania środków europejskich na ich realizację w kolejnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

Działanie 7.3

Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji

Tytuł projektu: ***Kalkulator Kosztów Zaniechania - wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu, w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizująco-wspierających***

Beneficjent: **Samorząd Województwa Mazowieckiego/ Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej**

Całkowita wartość projektu: **9.391.458,00 zł**

Wartość dofinansowania: **9.391.458,00 zł**

FLEXICURITY – ELASTYCZNOŚĆ PRACY I BEZPIECZEŃSTWO SOCJALNE

W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji Europejskiej dotyczący uruchomienia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020” stanowiącej kontynuację założeń Strategii Lizbońskiej. Omawiana strategia opiera się na większej koordynacji polityki gospodarczej ze szczególnym naciskiem na najważniejsze obszary wymagające działań i jednocześnie zapewniające ożywienie europejskiego potencjału w zakresie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i konkurencyjności. Kluczową kwestią będącą przedmiotem działań Unii Europejskiej w zakresie polityki zatrudnienia jest koncepcja flexicurity, tj. połączenia elastyczności i bezpieczeństwa ujęta w 1993 r. w Białej Księdze pt. „Wzrost, Konkurencyjność i Zatrudnienie”.

Jak wspomniano powyżej **flexicurity** to inaczej zintegrowana strategia równoczesnego zwiększania elastyczności i bezpieczeństwa pracy. Termin ten pochodzi od angielskich wyrazów: „flexibility” – elastyczność i „security” – bezpieczeństwo. Choć sama nazwa flexicurity pojawiła się stosunkowo niedawno - początki omawianej koncepcji powstawały ponad 120 lat temu¹.

Spośród krajów europejskich Dania najczęściej utożsamiana jest z pojęciem flexicurity gdyż odniosła największy sukces w zakresie polityki rynku pracy ze względu na skuteczność w redukcji stopy bezrobocia oraz stabilizację wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% ludności aktywnej zawodowo. Dlatego też w ostatnich latach wrosło w Europie zainteresowanie duńskim modelem elastycznego bezpieczeństwa na rynku pracy, zilustrowanym za pomocą „złotego trójkąta” (rys. 1) przez P.K. Madsena, Profesora

Wydziału Nauk Politycznych w Aalborg University. Schemat ten stanowi odpowiedź na dwa następujące przeciwstawne zjawiska związane z polityką zatrudnienia: z jednej strony konieczność zwiększania elastyczności rynku pracy postulowana przez przedsiębiorców, z drugiej strony potrzeba większego bezpieczeństwa zgłaszana przez pracowników.

„**Złoty trójkąt**” Madsena składa się z trzech elementów: bardzo elastycznego rynku pracy, aktywnej polityki rynku pracy oraz hojnego systemu socjalnego i ilustruje procesy zachodzące na rynku pracy. Strzałki obrazują kierunek przepływu osób w obrębie elastycznego i aktywnego rynku pracy oraz państwa socjalnego. Dwie strzałki łączące rynek pracy i hojny system opiekuńczy odzwierciedlają następującą prawidłowość – około 1/4 osób pracujących dotknięta jest bezrobociem każdego roku, lecz znacząca większość z nich bardzo szybko znajduje pracę. Pozostałe strzałki pokazują, że osoby, które nie mogą znaleźć zatrudnienia przez dłuższy czas są objęte aktywnymi programami rynku pracy, które w większości z nich pomagają powrócić do aktywności zawodowej.

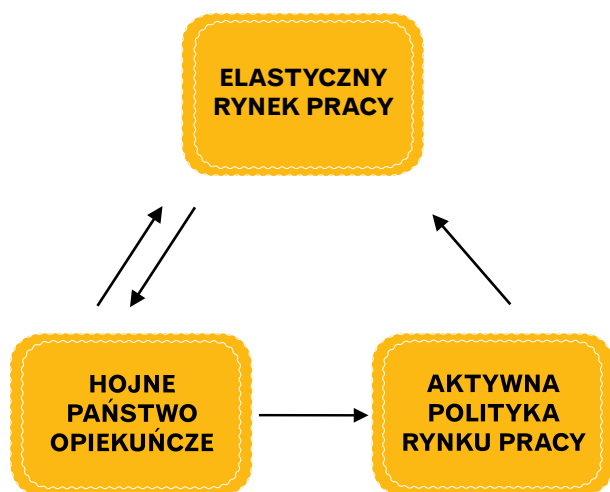
Głównym celem flexicurity jest zagwarantowanie wysokiego poziomu pewności pracy (możliwości szybkiego znalezienia pracy na każdym etapie aktywności zawodowej) i szans rozwoju zawodowego w warunkach szybko zmieniającej się gospodarki. Model flexicurity zakłada wprowadzenie rozwiązań umożliwiających szybkie zmiany w życiu zawodowym, które stanowią bardziej korzystne rozwiązania dla pracownika.

Strategia flexicurity opiera się na **czterech komponentach**:

- » **Elastyczne i przewidywalne warunki umów** (z perspektywy pracownika i pracodawcy, a także osób posiadających i nieposiadających stałego zatrudnienia) osiągane dzięki nowoczesnemu prawu pracy, układom zbiorowym i organizacji pracy,
- » **Kompleksowe strategie uczenia się przez całe życie**, podwyższające konkurencyjność przedsiębiorstw i zdolność pracownika do bycia zatrudnionym,
- » **Skuteczna, aktywna polityka rynku pracy**, adekwatna do sytuacji na rynku pracy, pomagająca radzić sobie z szybkimi zmianami i umożliwiająca skrócenie okresów bezrobocia i ułatwiająca zmianę pracy,
- » **Nowoczesne systemy zabezpieczenia społecznego**, zapewniające odpowiednie wsparcie dochodów, sprzyjające zatrudnieniu i ułatwiające mobilność na rynku pracy².

W procesie wdrażania strategii flexicurity - uwzględniając powyższe filary - państwa członkowskie zobowiązane są do zastosowania połączenia elastycznych i wiarygodnych umów o pracę, aktywnej polityki w zakresie rynku pracy, skutecznego uczenia się przez całe życie, polityki promują-

DUŃSKI “ZŁOTY TRÓJKĄT”

Źródło: P. K. Madsen: *The Danish Model of Flexicurity: A Paradise with some snakes, [w:] Labour market and social protection reforms in international perspective: Parallel or converging tracks?*, (ed.) H. Sarfati, G. Bonoli, Ashgate 2002, s. 243–245.

¹Dr inż. Andrzej Szuwarzyński: FLEXICURITY Elastyczność i bezpieczeństwo, opracowanie wydane w ramach projektu „Pomorskie Partnerstwo na rzecz Flexicurity” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Gdańsk 2011, s. 3.

²Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Wspólne zasady wdrażania modelu flexicurity {SEK(2007) 861} {SEK(2007) 862}, Bruksela, dn. 27.06.2007 r., s. 6.

cej mobilność siły roboczej oraz odpowiednich systemów zabezpieczenia społecznego wspierających zmiany sytuacji zawodowej.

Instrumentem polityki spójności UE ułatwiającym wdrożenie zintegrowanej strategii równoczesnego zwiększania elastyczności i bezpieczeństwa pracy w państwach członkowskich jest Europejski Fundusz Społeczny. W latach 2007-2013 fundusz ten za pośrednictwem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wspierał przedsięwzięcia ukierunkowane na zatrudnienie i integrację społeczną m.in. poprzez współfinansowanie ogólnopolskich programów integracji i aktywizacji zawodowej, czy też rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Kontynuacją omawianego programu jest w latach 2014-2020 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, w ramach którego wsparciem objęte zostaną m.in. efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, w tym wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform.

W bieżącym okresie programowym Europejski Fundusz Społeczny obok Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – stanowi także podstawowe źródło finansowania **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020**. Odzwierciedleniem strategii flexicurity w ramach programu są m.in. następujące osie priorytetowe:

» **VIII Oś Priorytetowa – Rozwój rynku pracy**, której celem jest wspieranie mieszkańców Mazowsza w aktywności zawodowej, biorąc pod uwagę fakt, że w województwie mazowieckim występują następujące negatywne zjawiska: największa w Polsce liczba osób bezrobotnych, znaczący udział w strukturze bezrobotnych osób będących w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, duże zróżnicowanie poziomu bezrobocia w regionie, wysoki udział osób bezrobotnych wśród mieszkańców terenów wiejskich, jak również mobilność przestrzenna ludności głównie w kierunku Obszaru Metropolitalnego i miast subregionalnych, a także mała dostępność do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3;

» **IX Oś Priorytetowa – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem** ukierunkowana m.in. na: zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;

» **X Oś Priorytetowa - Edukacja dla rozwoju regionu** szczególnie w zakresie wsparcia osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie przez nabywanie i/lub podwyższanie kompetencji, zwiększenia zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego, jak również zwiększenia szans osób dorosłych na rynku pracy przez uczestnictwo w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

Wymiernym celem UE, na podstawie którego państwa członkowskie będą określać swoje cele krajowe w odniesieniu do zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i ograniczenia bezrobocia strukturalnego, jest podwyższenie wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat do 75% do 2020 r.

Aktywna polityka rynku pracy w połączeniu z dostępnością funduszy strukturalnych, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego uzupełnionego o wkład publiczny i prywatny umożliwią kontynuację przedsięwzięć ukierunkowanych na zwiększenie elastyczności i przede wszystkim bezpieczeństwa pracy. Polski rynek pracy charakteryzuje się bowiem wysoką ilościowo elastycznością zewnętrzną i niewielkim bezpieczeństwem. Taka sytuacja wymaga zmian tym bardziej, że rynek pracy jest szczególnie wrażliwy na sytuacje kryzysowe występujące coraz częściej w gospodarce. Dążenie do „elastycznego bezpieczeństwa” powinno uwzględniać wszystkie grupy społeczne i odbywać się za pomocą zaplanowanych i skoordynowanych działań wszystkich interesariuszy związanych z problematyką rynku pracy, w tym: publicznych służb zatrudnienia, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, jak również osób aktywnych zawodowo i pozostających bez pracy. Współpraca oraz zaangażowanie różnych grup społecznych z jednoczesną dostępnością zewnętrznych źródeł finansowania daje bowiem szansę na osiągnięcie celów strategii Europa 2020 w zakresie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego i tym samym poprawę bezpieczeństwa i dobrobytu społecznego.

JAK PRZEKUĆ PORAŻKĘ W SUKCES

W większości krajów Europy pasywny model rynku pracy - oparty na wypłacaniu zasiłków i innych świadczeń na rzecz bezrobotnych - odchodzi do przeszłości. Jego miejsce zajmuje model aktywny, którego celem jest aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy oraz próba szybkiego i efektywnego włączenia ich w szereg pracujących. Służą temu między innymi działania prowadzone w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Również z jego środków finansowane są aktywne formy walki z bezrobociem takie jak: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, kształcenie ustawiczne, rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa kobiet. Osoby biorące udział w projektach EFS zdobywają cenne doświadczenie, a także, w wymiarze psychologicznym, nabierają pewności siebie, wiary we własne możliwości, co umożliwi skuteczne odnajdowanie się na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy

To bardzo istotne gdyż zwolnienie z pracy, zmienia życie. Jedni się załamują, inni wierzą, że to początek czegoś nowego – szansa na zmianę branży, postawienie sobie wyżej poprzeczki, okazja - by zostawić za sobą to, co było i otworzyć się na to, co nowe. Oczywiście nie jest łatwo ale są instytucje, które pomagają zdobyć nowe umiejętności oraz wzmacniają siły, determinację, i motywację do działania.

Projekt „Stołeczne Centrum Kariery” miał pomóc ludziom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, albo takim, którzy lada moment mogą się w niej znaleźć. Skierowany był do osób mieszkających lub pracujących w Warszawie, które przewidziane były do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem z przyczyn zakładu pracy.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zaofiarował konkretne wsparcie. Było to między innymi: doradztwo zawodowe i psychologiczne, szkolenia zawodowe, a przede wszystkim pośrednictwo pracy oparte o analizę potrzeb warszawskiego rynku pracy i autorski program pośrednictwa Fundacji POLPROM. Wsparcie to było zaplanowane w Indywidualnych Strategiach Adaptacji Za-

wodowej, opracowanych na podstawie oczekiwań, oceny mocnych stron każdej uczestniczki i każdego uczestnika oraz sugestii doradcy zawodowego. Uwzględniało ono specjalne potrzeby każdej osoby, wynikające m.in. z konieczności godzenia udziału w projekcie z obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Najważniejsze jednak, że prowadziło do wzrostu kompetencji i utrzymania statusu osoby pracującej co było celem realizowanego projektu.

Cel ten osiągnięto poprzez szeroką gamę różnorodnych form wsparcia, m.in.: doradztwo, warsztaty czy szkolenia zawodowe. Część osób, zainteresowanych rozwojem małej przedsiębiorczości, została przygotowana do prowadzenia własnego biznesu, a także mogła liczyć na pomoc finansową i wsparcie doradców. Projektem zostało objętych 91 osób, czyli o 10 osób więcej, niż początkowo zakładano.

Jego niezaprzeczalnym atutem było indywidualne podejście do każdego uczestnika, a to bardzo przypadło też do gustu uczestnikom.

- Byłam na spotkaniu informacyjnym w Głównym Punkcie Informacyjnym Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych. Spotkanie dotyczyło aktualnych projektów przeznaczonych dla osób zagrożonych utratą pracy lub już zwolnionych, ale nie później niż 6 miesięcy temu. „Stołeczne Centrum Kariery” zaproponowało- moim zdaniem - najlepszą formułę, polegającą na dwóch ścieżkach, zaprojektowanych zgodnie z potrzebami uczestników. Oznaczało to, że wcześniej nie zdefiniowali, że będą szkolić wszystkich na kosmetyczki czy grafików, jak to najczęściej bywa. To uczestnicy sami mogli zadeklarować jakich szkoleń potrzebują aby osiągnąć cel - stwierdziła jedna z kobiet zainteresowanych udziałem w projekcie.

W ramach projektu „Stołeczne Centrum Kariery” realizowane były dwa warianty wsparcia uczestników. Pierwszy z nich zakładał zmiany lub podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych, w połączeniu z pomocą w postaci pośrednictwa pracy. Osoby zakwalifikowane do udziału w projekcie w ramach tej ścieżki, otrzymały wsparcie w postaci czterech godzin indywidualnego doradztwa zawodowego oraz trzech godzin indywidualnego doradztwa psychologicznego. Mogły też skorzystać z dodatkowego, pięciogodzinnego doradztwa indywidualnego. Oprócz tego uczestnicy brali udział w czterogodzinnych warsztatach grupowych, i w szkoleniach zawodowych. Mogli również liczyć na pomoc w zakresie pośrednictwa pracy, które oparte było o analizę potrzeb warszawskiego rynku pracy i autorski program pośrednictwa Fundacji POLPROM, który zakładał partnerskie, zindywidualizowane podejście do każdego uczestnika i aktywne pozyskiwanie pracy.

- Odwróciliśmy model stosowany w Urzędach Pracy, gdzie każdy jest anonimowy i nieco zagubiony w obliczu utraty pracy. My staraliśmy się uzmysłowić tym ludziom pozytywne strony sytuacji, w której się znaleźli. Uświadomiliśmy im, że mogą znaleźć zajęcie bardziej satysfakcjonujące a porażkę przekuć w sukces. Przypomnieliśmy, że fakt iż nie zostali przyjęci na dane stanowisko nie świadczy o nich negatywnie, a wynikał jedynie z potrzeb firmy szukającej pracownika. Często bywa i tak, że podanie zostaje

odrzucone, ponieważ kwalifikacje kandydata są za wysokie. Udzieliliśmy im też wsparcia w zakresie pisania dokumentów, ale nie w taki sposób, jak to często bywa, dając wzór do przepisania. My uświadomiliśmy im ich kwalifikacje zawodowe, tak aby w przyszłości mogli sami to robić. Nasze kontakty nie zakończyły się wraz z projektem. Każdy uczestnik posiada e-maile osób, do których zawsze może się zwrócić o pomoc, jeśli i znajdzie taką potrzebę - wyjaśniła Małgorzata Domagała, wiceprezes Zarządu Fundacji Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM.

W drugim wariantcie uczestnicy mogli zmienić lub podnieść kwalifikacje i kompetencje zawodowe w połączeniu ze wsparciem w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Z punktu widzenia całej gospodarki najbardziej efektywnym narzędziem rynku pracy są środki na podjęcie działalności gospodarczej. Osoby zakwalifikowane do udziału w projekcie w ramach tej ścieżki, podobnie jak uczestnicy pierwszego wariantu korzystały z następujących form wsparcia: cztery godziny indywidualnego doradztwa zawodowego, trzy godziny indywidualnego doradztwa psychologicznego, ewentualnie pięć godzin doradztwa indywidualnego o innym zakresie. Uczestnicy drugiego wariantu, podobnie jak ci z pierwszego, także brali też udział w czterogodzinnych warsztatach grupowych i w szkoleniach zawodowych. Jednak zamiast opieki doradcy zawodowego, przyszli przedsiębiorcy otrzymali pomoc doradczo-szkoleniową i finansową, dotyczącą podejmowania działalności gospodarczej. Przygotowano dla nich 24 godzinne szkolenia z zakresu przedsiębiorczości „Jak założyć firmę krok po kroku”, oraz osiem godzin doradztwa biznesowego, zindywidualizowanego do potrzeb konkretnej działalności gospodarczej, jaką dana uczestniczka lub uczestnik planuje się zająć. Każdy otrzymał też jednorazową dotację finansową w wysokości do 40 tys. zł, która miała pokryć koszty utworzenia dla siebie miejsca pracy. Jednak nie były to pieniądze darowane. Osoby ubiegające się o otrzymanie dofinansowania na założenie działalności gospodarczej musiały w przewidzianym terminie złożyć wnioski o przyznanie wsparcia finansowego wraz z biznesplanem. Złożona dokumentacja była oceniana przez Komisję Oceny Wniosków, która na ich podstawie decydowała o przyznaniu dofinansowania. Pod uwagę brane były takie kryteria, jak: pomysł na biznes, potencjał i wykształcenie uczestnika lub uczestniczki projektu, znajomość rynku i konkurencji, analiza SWOT, identyfikacja rozwiązań alternatywnych, oraz wartość, opłacalność i efektywność przedsięwzięcia.

Dzięki dotacji finansowej 26 osób założyło własne firmy. Osobom, które nie otrzymały dofinansowania na utworzenie firmy zaferowano przejście na pierwszą ścieżkę wsparcia i uczestnictwo w co najmniej trzech cyklach doradczych z zakresu pośrednictwa pracy.

Dla tych, którzy założyli działalność gospodarczą, udział w projekcie zakończył się po utrzymaniu środków finansowych. Spoczywała jednak na nich odpowiedzialność za prowadzenie i utrzymanie firmy przez 12 miesięcy od jej zarejestrowania. W tym czasie młodzi przedsiębiorcy mieli do wykorzystania limit godzin, przyznany im w ramach podstawowego i przedłużonego pomostowego wsparcia doradczego. Każdy uczestnik, który otrzymał pomoc finansową na rozpoczęcie działalności, musiał rozliczyć każdą złotówkę otrzymanej dotacji. Ponadto był monitorowany przez dwanaście miesięcy od założenia firmy.

W miejscu prowadzenia działalności przez uczestniczkę lub uczestnika, odbyła się co najmniej jedna kontrola, a w uzasadnionych przypadkach mogły się odbyć nawet trzy kontrole, które pomagały w skorygowaniu ewentualnych błędów w prowadzeniu firmy.

Ścieżka wsparcia, jaką zastosowano, zaplanowana została w Indywidualnych Strategiach Adaptacji Zawodowej opracowanych na podstawie oczekiwań każdego z uczestników oraz ich mocnych stron, a także na podstawie sugestii doradcy zawodowego i psychologa. Strategie te uwzględniały specjalne potrzeby każdej osoby, wynikające między innymi z konieczności godzenia udziału w projekcie z obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z innymi zobowiązaniami. Dzięki temu udało się skutecznie doprowadzić do wzrostu kompetencji i utrzymania statusu osoby pracującej 90 uczestnikom projektu.

Zastosowanie formuły indywidualnego podejścia umożliwiło objęcie projektem szerokiej grupy społecznej, skupiającej osoby w różnym wieku, o różnej płci i zróżnicowanej pod względem wykształcenia.

Dzięki projektowi większość uczestników utrzymała się na rynku pracy. Po pierwszych 12 miesiącach jego trwania skuteczność aktywizacji zawodowej wyniosła 74 procent. Utrzymały się też wszystkie - założone dzięki projektowi - firmy. W niektórych przypadkach, szczególnie tam, gdzie przyznano dotację w III turze, za wcześniej jeszcze mówić o sukcesie, wszyscy deklarują, że ich działalność dobrze się rozwija i nic nie wskazuje na to, aby mogła ona zostać zamknięta czy zawieszona. Spośród tych, którzy wybrali pierwszą ścieżkę, czyli nową pracę, też nie brak satysfakcjonujących przykładów.

- Szczególnie dumni jesteśmy z efektów pracy osób o kwalifikacjach nie przystających do współczesnego rynku pracy, które najłatwiej się aktywizowały. Mielśmy człowieka, który dzięki nam zrobił kurs operatora wózków widłowych, znalazł nową pracę, a jego sytuacja materialna znacznie się poprawiła. Inny, który był ogrodnikiem, przekwalifikował się na spawacza wysokiej klasy i jest cenionym specjalistą w nowej branży. Odmieniliśmy tym ludziom życie na lepsze - podsumowała wiceprezes Małgorzata Domagała.

Celem Europejskiego Funduszu Społecznego jest inwestycja w ludzi. EFS przeznacza swe środki w szczególności na tworzenie nowych i lepszych miejsc pracy w krajach Unii. Cel ten realizowany jest poprzez współfinansowanie krajowych, regionalnych i lokalnych projektów, które przyczyniają się do zwiększenia stopy zatrudnienia, polepszenia jakości miejsc pracy, a także do poprawy integracji na rynku pracy – zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym.

Projekt realizowany był w partnerstwie krajowym, którego liderem była Fundacja „Fundusz Współpracy”. Instytucja ta była też autorem projektu, a partnerami - Fundacja Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM oraz Urząd Miasta st. Warszawy, w którego imieniu działał Urząd Pracy M. St. Warszawy.

Poddziałanie 8.1.2

Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

Tytuł projektu: **Stołeczne Centrum Kariery**

Beneficjent: **Fundacja „Fundusz Współpracy”**

Całkowita wartość projektu: **2 076 821,25 zł**

Wartość dofinansowania: **1 908 038,25 zł**

AKADEMIA MAŁEGO INŻYNIERA

WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW O UTRUDNIONYM DOSTĘPIE DO EDUKACJI

Projekt realizowany w gminach Latowicz i Żabia Wola objął ponad 350 uczniów województwa mazowieckiego, umożliwiając im wyrównanie szans edukacyjnych poprzez realizację wyrównawczych oraz dodatkowych zajęć z takich dziedzin nauk ścisłych jak robotyka, chemia i eksperymenty chemiczne oraz działania usprawniające techniki pamięciowe. Projekty „Zostań inżynierem w gminie Latowicz” i „Akademia Małego Inżyniera” w gminie Żabia Wola promują nową, innowacyjną formę nauczania przedmiotów ścisłych poprzez zabawę, zdobywanie doświadczenia w tworzeniu robota i jego programowaniu.

Z roku na rok rośnie zainteresowanie naukami ścisłymi. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum wykazują chęć eksperymentowania i poszukiwania odpowiedzi. Dzieci fascynuje świat nauki, ciekawość poznawania otaczającego świata. Samodzielnie doświadczają zachodzących procesów w przyrodzie i technice. Drzemie w nich nutka odkrywcy, ale nie każde z tych dzieci ma możliwość uzyskania odpowiedzi na nurtujące pytania. Powodem jest utrudniony dostęp do edukacji pozaszkolnej. Dlatego pojawił się pomysł na projekt, który pozwoli skorzystać z takiej formy bezpłatnie, dzięki dofinansowaniu zajęć pozaszkolnych ze środków unijnych dla dzieci z mniejszych miejscowości województwa mazowieckiego. Zajęcia prowadzono w klasach od czwartej szkoły podstawowej do trzeciej gimnazjum. Organizacja zajęć dotyczyła takich przedmiotów, jak chemia, fizyka, matematyka i robotyka.

Dwie siostry Ewa i Elżbieta Bednarek postanowiły zrealizować pomysł zorganizowania bezpłatnych zajęć dla uc-

niów szkół podstawowych i gimnazjów. – *Chodziło o gminy, w których tego typu przedsięwzięcie dotychczas nie realizowano. Pomysł przedsięwzięcia i wniosek o dofinansowanie stworzyły własnymi siłami. Należało zidentyfikować potrzeby szkół, które miały zostać objęte projektem. W obydwu projektach realizowanych w Latowiczu i Żabiej Woli ich założenia były zbliżone* – mówi Elżbieta Bednarek.

Zainteresowanie rodziców i uczniów przerosło nasze oczekiwania. W trakcie akcji promocyjnej w Ojrzanowie Skułach i Józefinie opowiadano rodzicom o tych projektach, z jakich przedmiotów będą zajęcia, w jakie formule są prowadzone i jakie będą wykorzystane materiały dydaktyczne. Dla szkół ważne było, że materiały dydaktyczne zakupione w trakcie projektu pozostaną i będą służyć kolejnym rocznikom uczniów. Było więcej zgłoszeń niż zaplanowanych miejsc na zajęciach. Na etapie pisania wniosku w Ojrzanowie nie zaplanowano organizacji zajęć z eksperymentów, prowadzono je jedynie w Szkole Podstawowej w Skułach.

Zainteresowanie przerosło wszelkie oczekiwania autorek. Na szczęście autorki projektu otrzymały zgodę na realizację dwóch dodatkowych grup finansowanych z oszczędności i zajęcia ruszyły.

Bardzo ciekawe było, że na zajęciach z robotyki, gdzie są elementy matematyki, dzieci które miały niskie poczucie własnej wartości i nie radziły sobie na lekcjach z matematyki, tutaj odzyskiwały pewność siebie. Okazywało się, że właśnie te dzieci, które słabo sobie radzą, kiedy muszą siedzieć przy stołkach, patrzeć na tablicę, notować coś w zeszytce, skupić się przez 45 minut na lekcji, inaczej reagowały, kiedy miały do czynienia z zestawem Lego Mindstorms. Ich zadaniem było skonstruowanie robota i zaprogramowanie go w specjalnie przygotowanym języku graficznym. Następnie uruchamiano roboty, obserwowano ich działanie i wprowadzano ewentualne poprawki. Zajęcia świetnie stymulowały dzieci, motywowały do działania i sprawiały im ogromną frajdę.

Prowadzone przez autorki zajęcia różniły się od tych typowo szkolnych. Dysponowały budżetem projektu, który w głównej mierze przeznaczony był na zakup różnego rodzaju materiałów dydaktycznych, dzięki czemu można było optymalnie dobrać rodzaj zajęć i metodę ich prowadzenia. Szkoły zyskały dzięki projektowi mnóstwo dodatkowego sprzętu dydaktycznego jak tablice multimedialne, laptopy, zestawy Lego Mindstorms EV3, a także drobny sprzęt do prowadzenia zajęć, który po zakończeniu projektu został im przekazany. Na eksperymentach wykorzystywano próbówki, statywy, pipety, przeprowadzano doświadczenia, jak reakcje chemiczne, robiono wulkany, z których wydobywała się „lawa”, samopompujące się balony i inne. Frajdę sprawiało majsterkowanie. Dzieci konstruowały maszyny proste, na

przykład katapulty z drewna z wykorzystaniem takich narzędzi, jak imadła, młotki, gwoździe. Innym przykładem są zajęcia z „Pakera Pamięci”, gdzie dzieci poznawały różne techniki pamięciowe, ucząc się jak ćwiczyć i wykorzystywać możliwości swojego mózgu. Ciekawa forma zajęć, kolorowe i stymulujące materiały dodatkowe oraz przede wszystkim innowacyjny program sprawiły, że zajęcia cieszyły się ogromnym zainteresowaniem uczniów. Oprócz ćwiczeń z nauk ścisłych

wykorzystano elementy nauk humanistycznych. W szkołach pojawiło się zapotrzebowanie również na inne rodzaje zajęć. Dlatego prowadzono zajęcia z matematyki, sportowo — taneczne, języków obcych, było prowadzone również doradztwo zawodowe i wspomniany „Paker Pamięci”. W Żabiej Woli projekt trwał od września 2013 roku do czerwca 2014 roku, a w gminie Latowicz od września 2013 do lipca 2014 roku.

Prowadzone zajęcia zniwelowały różnice i dysproporcje w nauce uczniów w ramach zajęć wyrównawczych. Uczniowie pracowali na komputerach, programując roboty, podczas gdy zwykle młodzi ludzie mają z tym do czynienia dopiero na studiach technicznych. Ważną rzeczą w projekcie było również wykorzystanie tablic multimedialnych, które ułatwiają prowadzenie zajęć. Tablice multimedialne to zestaw składający się z komputera, projektora i ekranu. Dzięki temu można wyświetlać w trakcie zajęć treści multimedialne z komputera, a więc filmy, prezentacje. Kuratoria oświaty zalecają zakup i wykorzystywanie tego typu rozwiązań technicznych, które ułatwiają uczniom naukę poprzez zabawę. Poznawanie w ten sposób przedmiotów ścisłych przygotowuje uczniów do rozwoju intelektualnego na kolejnym etapie kształcenia w szkole podstawowej i gimnazjum.

Poddziałanie 9.1.2

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

Tytuł projektu: Akademia Małego Inżyniera

Beneficjent: Mały Inżynier Ewa Bednarek

Całkowita wartość projektu: 458 068,46 zł

Wartość dofinansowania: 405 738,46 zł

Poddziałanie 9.1.2

Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszenie różnic w jakości usług edukacyjnych

Tytuł projektu: Zostań Inżynierem w gminie Latowicz

Beneficjent: Mały Inżynier Ewa Bednarek

Całkowita wartość projektu: 465 986,00 zł

Wartość dofinansowania: 415 786,00 zł

INNOWACJE SPOŁECZNE

Powtarzające się kryzysy ekonomiczne, migracje ludności, w tym problem imigracji, starzenie się społeczeństwa, niższy niż w innych częściach świata wskaźnik aktywności zawodowej w Europie w grupie osób w wieku 20-64 lat, zmiany klimatyczne, coraz większa zależność systemów gospodarczych poszczególnych państw to tylko niektóre z problemów przed którymi stoją kraje członkowskie Unii Europejskiej.

Odpowiedzią na wyżej wymienione wyzwania i problemy mogą być innowacje społeczne, gdyż obecnie tradycyjne stosowane rozwiązania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Istnieje wiele pojęć omawianego zagadnienia, które różnią się celem, jakiemu mają służyć - niektórzy autorzy główny nacisk kładą na kwestie środowiskowe, inni na problematykę ubóstwa, czy też jakość życia. Brak jednoznacznej definicji wynikać może również z faktu, że innowacje społeczne stosowane są przez różne podmioty (osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, jednostki publiczne, czy też organizacje pozarządowe) w bardzo różnorodnych dziedzinach życia i jednocześnie ze względu na ich mnogość i zmienność zastosowań oraz charakter pragmatyczny, rozważania akademickie mają w tym zakresie mniejsze znaczenie.

Innowacje społeczne to najogólniej skuteczne, eksperymentalne metody rozwiązywania problemów społecznych w różnych obszarach interwencji (np. w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej, pomocy socjalnej, adaptacji przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, itp.). Podobną definicję prezentuje powołane przy Komisji Europejskiej konsorcjum Theoretical, Empirical and Policy Foundations for Social Innovation in Europe (TEPSIE), zgodnie z którym innowacje społeczne to rozwiązania efektywne, nowatorskie, odpowiadające na rzeczywiste potrzeby społeczne, zwiększające społeczny potencjał do działania i prowadzące od pomysłu do jego wdrożenia¹.

Choć innowacyjność kojarzona jest głównie z techniką i technologią w wymiarze społecznym odnosi się ona m.in. do²:

- » produktów (np. technologie wspomagające osoby niepełnosprawne – w tym syntezatory mowy),
- » usług (np. bankowość mobilna),
- » procesów (model współpracy peer-to-peer),
- » rynków (np. fair trade – sprawiedliwy handel, czy też banki czasu),
- » aktywności społecznej przedsiębiorstw (w tym koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu - CSR),
- » platform online o szerokim zastosowaniu w tym w zakresie wymiany wiedzy, usług wzajemnościowych, czy dostępu do danych (np. mojapolis.pl),
- » form organizacyjnych (np. przedsiębiorstwa społeczne),
- » modeli biznesowych (np. wykorzystanie strategii just-in-time przy wyzwaniach społecznych).

Najbardziej powszechnym przykładem innowacji społecznych jest Wikipedia, czyli wielojęzyczny projekt internetowej encyklopedii o „otwartej treści” w różnych językach, która powstała 15 stycznia 2001 r. Obecnie jest to największa encyklopedia dostępna w Internecie. Wikipedia tworzona jest przez rozwijającą się społeczność wolontariuszy, do której każdy może dołączyć i wpływać na kierunek rozwoju przedsięwzięcia. Zawartość Wikipedii nie jest kontrolowana przez „radę redakcyjną”, edycja treści, a także wycofywanie błędnych zmian, zapewnia bowiem oprogramowanie MediaWiki.

Do polskich przykładów innowacji społecznych można natomiast zaliczyć m.in. następujące inicjatywy:

- » Warszawska Kooperatywa Spożywcza - niesformalizowana inicjatywa konsumentów, którzy chcą mieć dostęp do zdrowej żywności w przystępnej cenie polegająca na pozyskiwaniu zdrowej żywności dla swoich członków bezpośrednio od producentów rolnych;
- » Banki Czasu – systemy wzajemnościowe, najczęściej są to nieformalne instytucje samopomocowe, opierające się na bezpłatnej wymianie usług pomiędzy ich członkami.
- » Szlachetna Paczka - projekt pomocy bezpośredniej, w ramach którego darczyńcy przygotowują paczki dla rodzin w potrzebie, a adresy tych rodzin są pozyskiwane przez wolontariuszy, którzy działają lokalnie;
- » Serwis internetowy NaprawmyTo.pl umożliwiający mieszkańcom proste przekazywanie informacji do urzędu o dostrzeżonych lokalnych problemach, dzięki czemu urząd może je szybciej i skuteczniej usuwać i naprawiać;
- » Serwis internetowy mojapolis.pl, którego celem jest ułatwienie dostępu do danych o społeczno-ekonomicznej

¹Defining Social Innovation, Part 1, Theoretical, Empirical and Policy Foundations for Social Innovation in Europe (TEPSIE), 2012 r.

²Wizja 2050. Podsumowanie prac Grupy Roboczej Innowacje Społeczne, z inicjatywy Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Gospodarki, Forum Opowiedzianego Biznesu oraz PwC, s. 8.

sytuacji gmin, powiatów i województw. Wskaźniki publikowane w serwisie pochodzą ze statystyki publicznej oraz danych administracyjnych i odnoszą się zarówno do cech społeczno-demograficznych mieszkańców, jak i jakości życia, gospodarki czy środowiska naturalnego danego regionu, a także działań podejmowanych przez samorządy i inwestycji unijnych;

- » Serwis internetowy naskakasa.org.pl umożliwiający szybki, prosty i bezpłatny dostęp do danych finansowych każdej gminy w Polsce.

Zaprezentowane powyżej inicjatywy to tylko wybrane przykłady prezentujące różne obszary zastosowań innowacji społecznych. Bez względu na przeznaczenie powinny być one dedykowane konkretnej społeczności, aby jak najlepiej zaspokoić potrzeby społeczne. Niemniej wypracowane modele i rozwiązania powinny zostać upowszechnione, gdyż we wdrażaniu innowacji dzielenie się pomysłami oraz doświadczeniem odgrywa kluczową rolę. W tym celu w marcu 2011 r. Komisja Europejska uruchomiła pilotażową inicjatywę Social Innovation Europe polegającą na utworzeniu platformy umożliwiającej przekazywanie wiedzy i doświadczeń między przedsiębiorstwami społecznymi oraz sektorem publicznym i pozarządowym. Ma ona na celu wspieranie tworzenia dynamicznej, przedsiębiorczej i innowacyjnej Europy.

Innowacje społeczne są także środkiem do realizacji celów Strategii Europa 2020 w obszarze inteligentnego rozwoju (tj. rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji), rozwoju zrównoważonego, czy też rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu. Innowacje społeczne zostały ujęte w wielu dokumentacjach wspólnotowych przygotowanych przez Komisję Europejską. Są to m.in.: komunikat Komisji Europejskiej „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej”, komunikat Komisji Europejskiej (KE) „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wy-

kluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej”, czy też publikacja „Guide to social innovation”. W ostatnim wymienionym powyżej dokumencie KE określiła 6 obszarów życia społecznego, w których innowacje społeczne odgrywają istotną rolę - są to: migracja i proces starzenia się społeczeństwa, ochrona środowiska i zmiany klimatyczne, społeczeństwo informacyjne, ubóstwo i wykluczenie społeczne, zdrowie, uczciwa konkurencja.

Kluczowym czynnikiem stymulującym innowacje społeczne jest także dostępność zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć w formach m.in: instrumentów zwrotnych (np. pożyczek), dotacji, kapitału typu venture, publicznych obligacji społecznych, nagród za rozwiązania (awards), mikrokredytów, itp. Szczególne znaczenie w poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań problemów i zaspokajania potrzeb społecznych ma Europejski Fundusz Społeczny. W bieżącym roku Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju ogłosiło w ramach IV Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER) pilotażowy konkurs na inkubację innowacji społecznych w następujących obszarach tematycznych:

- » przejście z systemu edukacji do aktywności zawodowej,
- » integracja zawodowa osób oddalonych od rynku pracy,
- » kształcenie ustawiczne osób dorosłych,
- » czy też usługi opiekuńcze dla osób zależnych.

Celem konkursu było wypracowanie najbardziej efektywnej metody wspierania innowacji społecznych w Polsce tak, aby w trakcie trwania perspektywy 2014-2020, doprowadzić do trwałej poprawy jakości usług społecznych. Wybrani zostaną operatorzy grantów odpowiedzialni za wyszukiwanie potencjalnych innowatorów społecznych w określonym obszarze tematycznym, dotarcie do nich, jak również zachęcenie do udziału w projekcie oraz udzielenie im wsparcia finansowego w formie grantu, a także merytorycznego

³Opracowano na podstawie publikacji *Wizja 2050. Podsumowanie prac Grupy Roboczej Innowacje Społeczne, z inicjatywy Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Gospodarki, Forum Opowiedzianego Biznesu oraz PwC, s. 8, regulaminu konkursu na inkubację innowacji społecznych (numer konkursu: POWR.04.01.00-IŻ.00-00-001/15) oraz F. Gouillart, D. Billings: Community-Powered Problem Solving, Harvard Business Review, kwiecień 2013 r.*

i organizacyjnego lub technicznego. IV Oś Priorytetowa POWER uzupełnia działania standardowe podejmowane przez województwa w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Celem przedsięwzięć współfinansowanych w ramach omawianej osi jest zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych na rzecz poprawy skuteczności wybranych aspektów polityk publicznych w obszarze oddziaływania Europejskiego Funduszu Społecznego.

Jak powstają innowacje społeczne? Innowacje społeczne są wynikiem procesu składającego się z następujących etapów stanowiących ich cykl życia³:

- » etap 1: identyfikacja potrzeb i problemów, jak również uznanie zapotrzebowania na konkretną innowację,
- » etap 2: opracowanie pomysłów będących odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby i problemy oraz ich rozwinięcie przy złożeniu, że odbiorcy innowacji powinni być zaangażowani w kształtowanie innowacji już na początkowym etapie,
- » etap 3: przygotowanie do wdrażania w konkretnym środowisku oraz współpraca z grupą odbiorców innowacji,
- » etap 4: testowanie w skali mikro (pilotaż) celem weryfikacji innowacji w praktyce oraz wprowadzenie ewentualnych modyfikacji (udoskonaleń),
- » etap 5: opracowanie ostatecznej wersji innowacji,
- » etap 6: powszechne wdrożenie innowacji,
- » etap 7: rozpowszechnienie innowacji oraz zwiększenie jej zasięgu i wpływu (dyfuzja innowacji),
- » etap 5: wywołanie zmiany systemowej (tj. trwałej zmiany społecznej).

Gdzie powstają innowacje? Generatorami innowacji społecznych są zarówno instytucje, jak i różnego rodzaju przedsięwzięcia i inicjatywy przez nie organizowane. Przykładem mogą tu być m.in.:

- » otwarte banki pomysłów,
- » kreatywne przestrzenie dostępne prawie we wszystkich większych miastach w Polsce, w tym: coworking space (np. Coworking Warszawa Praga - Art Cluster Coworking Space, Fantastic Studio w Warszawie), klubokawiarnie, medialaby, itp.,
- » inkubatory przedsiębiorczości, technologiczne regionalne i krajowe inkubatory i parki naukowo – techniczne, inkubatory innowacji społecznych, a także pracownie badawczo-innowacyjne,
- » konkursy na inkubację innowacji społecznych, np. omówiony powyżej konkurs Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju uruchomiony w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, konkursy Narodowego Centrum Badań i Rozwoju uruchamiane w ramach Programu Innowacje Społeczne, którego przedmiotem finansowania są przedsięwzięcia obejmujące badania naukowe i/lub prace rozwojowe oraz działania przygotowujące ich wyniki do wdrożenia w praktyce, którego efektem powinna być poprawa jakości życia społeczeństwa, kreowanie innowacyjnych rozwiązań i podejmowanie nowych inicjatyw społecznych mających na celu przygotowanie wyników badań do wdrożenia, czy też konkursy ogłaszane przez Komisję Europejską – np. europejski Konkursu na Innowacje Społeczne 2015.
- » portale internetowe (np. Portal Innowacji - www.pi.gov.pl),
- » fora, konferencje, seminaria – w tym punkcie zachęcamy do udziału w VI Forum Rozwoju Mazowsza, które odbę-

dzie się w dniach 7-8 października br. na PGE Narodowy w Warszawie, poświęcone tematyce innowacji, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań nowej perspektywy 2014-2020 w aspekcie innowacji społecznych.

Podsumowując tematykę innowacji społecznych należy odpowiedzieć na pytanie – dlaczego w obecnej perspektywie finansowej poświęca się tej tematyce tak wiele uwagi oraz czy warto angażować się w eksperymentalne metody rozwiązywania problemów społecznych? Odpowiedź jest jednoznaczna – innowacje społeczne stanowią istotną przewagę konkurencyjną w rozwoju regionu, kraju, czy też całej Europy. We współczesnym świecie pojawiają się bowiem nowe problemy oraz kryzysy społeczne i ekonomiczne, stare natomiast pozostają nierozwiązane. Stanowią one przeszkodę w dążeniu do trwałego i zrównoważonego rozwoju. Jediną szansą w tej sytuacji stają się nowe, skuteczne i innowacyjne rozwiązania stworzone dla społeczeństwa oraz przy współpracy z nim i tym samym powiązane bezpośrednio z realnymi potrzebami społecznymi.

Jak zauważa pani Elżbieta Szymanik, Zastępca Dyrektora MJWPU ds. POKL – Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych posiada wieloletnie doświadczenie w obszarze innowacji społecznych, nabyte głównie w perspektywie finansowej 2007-2013 w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki. Wspólnie z beneficjentami zdobyliśmy odpowiednią wiedzę i praktykę, którą chcemy przenieść na realizację wspólnych przedsięwzięć w latach 2014-2020. W ramach tego obszaru zrealizowane zostały projekty polegające na wielopoziomowej pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, a także pomocy dla podmiotów sektora ekonomii społecznej, jak również ich otoczenia.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 zawiera wiele zapisów potwierdzających znaczenie innowacji społecznych na Mazowszu. Planowana jest realizacja przedsięwzięć integracyjnych i aktywizujących, skierowanych do osób bezrobotnych, ale również obejmujących pomoc rodzinie, dzieciom i młodzieży. Ważną częścią w RPO WM jest rozwój usług społecznych oraz zwiększenie liczby podmiotów ekonomii społecznej na Mazowszu, a także rozwój już istniejących. Regionalny Program Operacyjny na Mazowszu stawia na usługi wspierające rozwój ekonomii społecznej, których koordynacją ma się zajmować Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej – podkreśla Zastępca Dyrektora, Elżbieta Szymanik.

POMOC PUBLICZNA I POMOC DE MINIMIS W RAMACH PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH Z EFS

Kwestię pomocy publicznej w Unii Europejskiej (UE) reguluje art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), zgodnie z którym pomoc państwa to: „wszelka pomoc udzielana przez państwo ze źródeł państwowych bez względu na formę, która przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub niektórych gałęzi produkcji zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem”.

Co do zasady, pomoc publiczna w UE jest zakazana, są jednak wyjątki od tej reguły. Artykuł 107 ust. 2 TFUE mówi o tym, że zgodna z rynkiem wewnętrznym jest:

- » pomoc o charakterze socjalnym przyznawana indywidualnym konsumentom, pod warunkiem że jest przyznawana bez dyskryminacji związanej z pochodzeniem produktów;
- » pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi;
- » pomoc przyznawana gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem Niemiec, w zakresie, w jakim jest niezbędna do skompensowania niekorzystnych skutków gospodarczych spowodowanych tym podziałem. Pięć lat po wejściu w życie Traktatu z Lizbony, Rada, na wniosek Komisji, może przyjąć decyzję uchylającą niniejszą literę.

Natomiast na mocy art. 107.3 TFUE, za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana:

- » pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, jak również regionów, o których mowa w artykule 349, z uwzględnieniem ich sytuacji strukturalnej, gospodarczej i społecznej;
- » pomoc przeznaczona na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce Państwa Członkowskiego;
- » pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem;
- » pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji w Unii w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem;
- » inne kategorie pomocy, jakie Rada może określić decyzją, stanowiąc na wniosek Komisji.

Katalog form pomocy publicznej jest katalogiem otwartym. Każdy bowiem rodzaj wsparcia może stanowić pomoc publiczną, jeżeli pochodzi ze źródeł publicznych i spełnia łącznie następujące warunki wynikające z art. 107 ust. 1 TFUE:

- » następuje transfer środków publicznych - wsparcie jest przyznawane przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych. Zasady pomocy państwa obejmują wyłącznie środki, z zastosowaniem których wiąże się prze-

kazanie zasobów państwowych (przez władze krajowe, regionalne lub lokalne, banki publiczne, fundacje itp.). Pomoc może być również udzielona przez prywatny lub publiczny organ pośredni wyznaczony przez państwo;

- » korzyść ekonomiczna/przysporzenie – wsparcie udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku;
- » selektywność – wsparcie ma charakter selektywny, uprzywilejowuje określone podmioty albo produkcję określonych towarów;
- » wpływ na wymianę handlową – wsparcie grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE. Pomoc musi mieć potencjalny wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Ustalenie, czy w ramach danego transferu zasobów występuje pomoc publiczna, polega na zbadaniu, czy jednocześnie występują wszystkie wyżej przedstawione przesłanki, które składają się na test pomocy publicznej. Jednocześnie należy dodać, że Komisja Europejska, jest jedynym organem uprawnionym do wydania wiążącej opinii w omawianym temacie. Sposób uznania pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem określony został w art. 108 TFUE.

Do najczęściej stosowanych form pomocy publicznej należą:

- » dotacje,
- » ulgi podatkowe,
- » kredyty preferencyjne,
- » gwarancje i poręczenia kredytowe,
- » wsparcie kapitałowe,
- » zaniechanie dochodzenia należności, czy też:
- » odroczenie terminu zapłaty świadczenia pieniężnego stanowiącego środki publiczne lub rozłożenie go na raty.

Obok przepisów zawartych w części trzeciej Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej: Polityka i działania wewnętrzne, tytuł VII: Wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw, rozdział 1: Reguły konkurencji, w zależności od rodzaju wsparcia (pomoc de minimis, pomoc regionalna, horyzontalna, na ratowanie i restrukturyzację, itp.), kwestie pomocy publicznej uregulowane zostały w licznych rozporządzeniach.

Przedmiotem niniejszego artykułu jest pomoc de minimis, unormowana w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 TFUE do pomocy de minimis, które weszło w życie 1 stycznia 2014 r., zastępując wcześniejsze rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z 15 grudnia 2006 r. O pomocy de minimis jest także mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu - w zakresie kumulacji omawianej pomocy z formami wsparcia określonymi w ww. rozporządzeniu.

Za pomoc de minimis uznaje się pomoc przyznaną jednemu przedsiębiorstwu w danym okresie, która nie przekracza pewnej określonej kwoty, nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 TFUE i w związku z tym nie

podlega procedurze zgłoszenia. Do celów reguł konkurencji określonych w TFUE przedsiębiorstwem jest każda jednostka wykonująca działalność gospodarczą niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania. Pułap pomocy de minimis, którą jedno przedsiębiorstwo może otrzymywać przez okres trzech lat od jednego państwa członkowskiego wynosi 200 000 EUR. Jednocześnie należy dodać, że całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarów nie może przekroczyć 100 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych. Okres ten ustala się przez odniesienie do lat obrotowych, stosowanych przez przedsiębiorstwo w danym państwie członkowskim. Wyżej wymienione pułapy ustalono, aby pomoc udzielana w ramach rozporządzenia nr 1407/2013 nie wywierała wpływu na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, nie zakłócała konkurencji ani nie groziła jej zakłóceniem. Jednocześnie ww. progi wartościowe stosuje się bez względu na formę i cel pomocy de minimis, jak również bez względu na to, czy pomoc przyznana przez państwo członkowskie jest w całości lub częściowo finansowana z zasobów Unii Europejskiej. Pomoc de minimis może zostać udzielona w różnych formach, w tym w formie: dotacji lub dopłat do oprocentowania, pożyczek, czy też gwarancji. Należy jednak podkreślić, że może być ona udzielana jedynie w formach przejrzystych, czyli takich, w stosunku do których możliwe jest wcześniejsze dokładne obliczenie ekwiwalentu dotacji brutto bez konieczności przeprowadzania oceny ryzyka.

Do puli tej pomocy wliczane są wszystkie środki uzyskane przez danego przedsiębiorcę jako pomoc de minimis w badanym okresie (nie ma znaczenia w tym względzie ani forma udzielanego wsparcia, cel przeznaczenia, czy też źródło finansowania). Przedsiębiorców korzystających z pomocy de minimis obowiązują pewne ograniczenia. Przykładowo, nie można jej łączyć, w ramach tych samych kosztów kwalifikowanych, z pomocą o innym przeznaczeniu (np. pomocą regionalną), w sytuacji gdy doprowadziłoby to do przekroczenia dopuszczalnej intensywności tej pomocy. Ponadto, pomoc de minimis nie może zostać wykorzystana na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów.

Należy również dodać, że rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 regulujące warunki udzielania pomocy de minimis stosuje się do wsparcia przyznawanego przedsiębiorcom we wszystkich sektorach, z wyłączeniem pomocy:

- » przyznawanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz zajmującym się produkcją podstawową produktów rolnych,
- » przyznawanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, w sytuacji gdy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów podstawowych lub wprowadzonych, na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą lub też kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub w całości producentom podstawowym,
- » przyznawanej na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej,

- » uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

Przedsiębiorca ubiegający się o przyznanie pomocy de minimis zobowiązany jest do przedstawienia organowi udzielającemu pomocy formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis. Aktualny formularz znajduje się na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów www.uokik.gov.pl w zakładce pomoc publiczna. W formularzu przyszły beneficjent wsparcia przedstawia informacje dotyczące:

- » danych ogólnych na temat podmiotu ubiegającego się o wsparcie (nazwa i adres podmiotu, numer NIP, identyfikator gminy, w której podmiot ma siedzibę, wielkość podmiotu, klasa działalności, informacje na temat powiązań z innymi przedsiębiorcami lub dane o utworzeniu wnioskodawcy w wyniku podziału innego przedsiębiorcy),
- » sytuacji ekonomicznej podmiotu, któremu ma być udzielona pomoc de minimis (punkt ten wypełnia się jedynie w przypadku podmiotów, którym ma być udzielona pomoc de minimis, do obliczenia wartości której konieczne jest ustalenie ich stopy referencyjnej tj. w formie takiej jak: pożyczki, gwarancje, odroczenia, rozłożenia na raty),
- » działalności gospodarczej podmiotu,
- » pomocy otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów, na pokrycie których ma być przeznaczona wnioskowana pomoc de minimis,
- » osoby upoważnionej do przedstawiania informacji o podmiocie wnioskującym.

Przedsiębiorca, który uzyska pomoc, otrzymuje zaświadczenie o przyznanym wsparciu stwierdzające jego charakter i określające m.in. dzień i wartość udzielonej pomocy de minimis, a także dane identyfikujące organ udzielający pomocy i beneficjenta oraz podstawę prawną udzielenia pomocy. W sytuacji gdy wszystkie niezbędne dane, które musi zawierać zaświadczenie o pomocy de minimis zostały uwzględnione w treści decyzji, wydawanie zaświadczenia jako dodatkowego dokumentu nie jest potrzebne.

Zgodnie z danymi UOKiK wśród form pomocy de minimis udzielanej w Polsce dominują dotacje i ulgi podatkowe, które stanowią ponad 77% udzielanego wsparcia. Na kolejnym miejscu znajdują się poręczenia i gwarancje kredytowe stanowiące ok. 11%. Grupą podmiotów, która udziela pomocy de minimis o największej wartości są organy jednostek samorządu terytorialnego. Na podstawie danych z 2013 r. oraz lat wcześniejszych - badając położenie geograficzne siedziby przedsiębiorstw, które otrzymały pomoc de minimis - można zauważyć, że najwięcej omawianego wsparcia udzielono przedsiębiorcom z województwa mazowieckiego (1 018,6 mln zł w 2013 r.), wielkopolskiego, śląskiego oraz małopolskiego. Zgodnie z danymi z 2013 r. najwięcej pomocy de minimis uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ok. 97 % ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy de minimis. W omawianym okresie ponad 96 % pomocy de minimis udzielono mikro, małym i średnim przedsiębiorcom.

Niezbędne informacje na temat pomocy publicznej w tym: wzory formularzy, pytania i odpowiedzi w zakresie różnych form pomocy, wyjaśnienia i interpretacje Komisji Europejskiej, a także informacje na temat obowiązków sprawozdawczych publikuje na swoich stronach Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów www.uokik.gov.pl. Zachęcamy do dalszego pogłębiania wiedzy w omawianym temacie.

WNIOSEK O DOFINANSOWANIE RPO WM EFS 2014-2020

Już tylko godziny dzielą nas od uruchomienia pierwszych konkursów w ramach RPO WM 2014-2020 finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Aby usprawnić Państwu sposób aplikowania o środki UE, prezentujemy wzór formularza wniosku o dofinansowanie z praktycznymi wskazówkami dotyczącymi jego wypełnienia. Jednocześnie informujemy, że wniosek wraz z instrukcją wypełnienia, dostępny będzie na stronie dedykowanej programowi operacyjnemu w dniu uruchomienia naborów.

Beneficjenci Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 aplikują o dofinansowanie projektów współfinansowanych ze środków EFS za pośrednictwem Mazowieckiego Elektronicznego Wniosku Aplikacyjnego MEWA 2.0. dostępnego poprzez serwis RPO WM www.funduszedlamazowska.eu. Logowanie do systemu MEWA 2.0 w celu złożenia wniosku o dofinansowanie będzie możliwe w okresie naboru wniosków. Wniosek o dofinansowanie projektu złożony w Systemie MEWA 2.0 musi zostać potwierdzony podpisem elektronicznym z certyfikatem kwalifikowanym lub przy pomocy profilu zaufanego na platformie ePUAP.

Wniosek o dofinansowanie projektów z EFS składa się z siedmiu następujących części:

- » część A: dane projektu,
- » część B: dane wnioskodawcy,
- » część C: opis projektu,
- » część D: sposób realizacji projektu,
- » część E: budżet projektu, szczegółowy budżet projektu, uzasadnienie wydatków oraz harmonogram realizacji projektu,
- » część F: oświadczenia.

W ramach części A pola dotyczące numeru i nazwy osi priorytetowej, działania i poddziałania, a także rodzaju projektu uzupełniane są automatycznie przez system po wyborze przez Wnioskodawców odpowiedniego naboru.

Wnioskodawcy są natomiast zobowiązani do uzupełnienia pozostałych pól w tym m.in.:

- » tytułu projektu
- » nazwy Wnioskodawcy,
- » krótkiego opisu projektu przedstawiającego podstawowe i najważniejsze informacje dotyczące wnioskowanego projektu zawierającego takie dane jak np. cel główny, zadania, wskaźniki, grupy docelowe,
- » planowanego okresu realizacji projektu,

Moje projekty / Szczegóły projektu / Numer wniosku: P000203

WNIOSEK
o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WM 2014-2020)

A. Dane projektu

A1. Numer i nazwa Osi Priorytetowej RPO WM 2014-2020

A1.1. Numer i nazwa Osi Osi Osi Priorytetowej RPO WM 2014-2020

A1.2. Numer i nazwa Poddziałania w ramach Osi Priorytetowej RPO WM 2014-2020

A2. Instytucja, w której wniosek zostanie złożony

A3. Tytuł projektu

- » informacji na temat partnerstwa publiczno – prywatnego,
- » informacji w zakresie powiązania projektu z kluczowymi strategiami,
- » typu projektu,
- » występowania pomocy publicznej,
- » informacji, czy projekt jest realizowany w formule partnerstwa.

W części B przedstawiane są informacje na temat Wnioskodawcy, w tym: dane teled adresowe i rejestrowe oraz nazwa Wnioskodawcy, Partnerów, forma prawna, forma własności, rodzaj działalności gospodarczej. W sytuacji, gdy wnioskodawca jest jednocześnie odbiorcą pomocy publicznej lub pomocy de minimis, uzupełnieniu podlegają również pola dotyczące statusu przedsiębiorstwa z uwzględnieniem danych dotyczących zatrudnienia, obrotu i sumy bilansowej (z uwzględnieniem danych w zakresie przedsiębiorstw pozostających z Wnioskodawcą w związkach o charakterze partnerstwa lub powiązanych wraz z uzasadnieniem obliczeń), wielkości zatrudnienia, wartości rocznego obrotu netto oraz sumy bilansowej, a także pola dotyczące wielkości otrzymanej pomocy de minimis. W przypadku gdy jednostką realizującą projekt nie jest Wnioskodawca powinno to zostać uwzględnione w omawianej części wniosku w punkcie B9. Wprowadze-

Moje projekty / Szczegóły projektu / Numer wniosku: P000411

B. Dane wnioskodawcy

B1. Informacje o wnioskodawcy

B1.1. Forma prawna

B1.2. Forma własności

B1.3. Rodzaj działalności gospodarczej

B1.4. Przedsiębiorstwo parnerstwo Tak Nie

B1.5. Przedsiębiorstwo powiązane Tak Nie

B1.6. Lata

B6. Zatrudnienie

B7. Roczny obrót netto

B8. Bilans

B9. Zatrudnienie

widzenia istotnych dla zadań przewidzianych do realizacji w ramach projektu cech takich jak np. wiek, status zawodowy, wykształcenie, płeć, niepełnosprawność. W części C należy opisać także jakie są potrzeby i oczekiwania uczestników w kontekście wsparcia, które ma być udzielane w ramach projektu oraz bariery, na które napotykają uczestnicy projektu. Przy opisie barier należy brać pod uwagę bariery uczestnictwa, czyli czynniki, które zniechęcają kobiety/mężczyzn do wzięcia udziału w projekcie lub uniemożliwiają im udział w projekcie. W punkcie

C3 Wnioskodawcy powinni także określić sposób rekrutacji uwzględniając planowane działania informacyjno-promocyjne, procedurę rekrutacyjną, ewentualny dodatkowy nabór, selekcję uczestników projektu oraz katalog dostępnych i przejrzystych kryteriów rekrutacji ze wskazaniem sposobu, w jaki w ramach rekrutacji została uwzględniona zasada równych szans i niedyskryminacji (w tym zasada dostępność dla osób z niepełnosprawnościami), a także zasada równości szans płci. W sekcji C należy określić także ryzyko nieosiągnięcia założeń projektu. Punkt ten wypełniany jest tylko przez Wnioskodawców, którzy wnioskują o kwotę dofinansowania równą albo przekraczającą 2 mln złotych. W części C należy także opisać sposób powiązania projektu z innymi projektami jeżeli występuje taka komplementarność.

W kolejnej części (sekcja D) określany jest sposób realizacji projektu, w tym szczegółowy opis zadań, które będą realizowane w projekcie wraz z uzasadnieniem potrzeby ich realizacji. Ponadto, w sekcji tej należy wskazać zadania/zadanie, w których będą prowadzone działania na rzecz wyrównania szans płci w projekcie oraz wskazać, w jaki sposób projekt realizuje zasadę równości szans i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Opis planowanych zadań powinien być możliwie szczegółowy, z uwzględnieniem terminów i osób odpowiedzialnych za ich realizację. Jeżeli do realizacji przedsięwzięcia zaangażowani będą partnerzy należy wskazać, za realizację których zadań (lub ich części) będą oni odpowiedzialni z uwzględnieniem klarownego opisu podziału obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności wnioskodawcy i partnerów w realizacji projektu. W przypadku organizacji szkoleń konieczne jest podanie najważniejszych informacji dotyczących sposobu ich organizacji (miejsce prowadzenia zajęć, liczba edycji kursu, warunki do jego rozpoczęcia, planowane terminy rozpoczęcia i zakończenia, planowane harmonogramy szkolenia z liczbą godzin szkoleniowych, zaangażowana kadra, ramowy opis programu nauczania, materiały szkoleniowe, jakie zostaną przekazane uczestnikom). Ważne jest także przyporządkowanie zadania do odpowiednich wskaźników wskazanych w części C wniosku. W sekcji D należy opisać ponadto, w jaki sposób zostanie zachowana trwałość projektu w zakresie określonym w dokumentach programowych. Wnioskodawcy zobowiązani są także do opisu

potencjału Wnioskodawcy i Partnerów (finansowego, merytorycznego, technicznego) w kontekście oceny zdolności do efektywnej realizacji projektu, a także przedstawienia doświadczenia i sposobu zarządzania projektem.

W części E zawarte są informacje dotyczące kosztów w projekcie. Podstawą oceny kwalifikowalności i racjonalności kosztów jest szczegółowy budżet projektu, który powinien bezpośrednio wynikać z opisanych wcześniej zadań i ich etapów. W szczegółowym budżecie projektu ujmowane są jedynie wydatki kwalifikowalne spełniające warunki określone w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. Budżet wypełnia się w ujęciu rocznym zgodnie z okresem realizacji projektu z uwzględniając podział na koszty pośrednie i bezpośrednie. Elementem części E jest także uzasadnienie wydatków wymagane jedynie dla niektórych kategorii np. wydatków ponoszonych w ramach cross-financingu oraz harmonogram realizacji projektu. Harmonogram umożliwia Wnioskodawcy pokazanie w przejrzysty sposób rozkładu realizacji poszczególnych zadań projektowych i ich etapów w czasie.

W części F zdefiniowane zostały oświadczenia. Wnioskodawca powinien zapoznać się z wymaganymi na etapie wnioskowania oświadczeniami i wybrać właściwą opcję spośród dostępnych.

Część G natomiast zawiera wykaz załączników, który należy wypełniać zgodnie z listą załączników wskazaną w regulaminach konkursów. Maksymalna wielkość załączników przesyłanych w systemie MEWA 2.0 - 25 MB, dopuszczalne formaty załączników: doc, docx, pdf, xls, xlsx, jpg, tiff.

We wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca powinien wskazać osoby, które mają formalno-prawną możliwość reprezentowania wnioskodawcy w kontaktach z IOK oraz osoby do kontaktów roboczych.

Ze względu na wprowadzane okresowo przez IZ RPO WM 2014-2020 aktualizacje formularzy wniosków w systemie MEWA, Wnioskodawcy zobowiązani są do wypełnienia wniosku zgodnie z aktualną instrukcją będącą załącznikiem do regulaminu konkursu, w ramach którego będą ubiegać się o wsparcie z EFS.

FILARY INNOWACYJNOŚCI

- JAK BUDOWAĆ INNOWACYJNE PROJEKTY KROK PO KROKU

Jak wspomniano w poprzednim numerze biuletynu „Fundusze Europejskie na Mazowszu” nr 1/2015 innowacje definiowane są najczęściej jako nowy lub ulepszony produkt, który zostaje wprowadzony na rynek albo nowy lub ulepszony proces, zastosowany w produkcji. W rzeczywistości innowacje nie odwołują się wyłącznie do produktów lub usług lecz obejmują inne obszary: procesy, zarządzanie i organizację, technologie, marketing, kwestie społeczne czy środowiskowe. Obecnie są one uznawane za podstawowy warunek konkurencyjności zarówno przedsiębiorstw, jak i regionów, czy nawet kraju.

Kluczem do powstania projektu innowacyjnego są pomysły, te znów znajdują swój początek w różnych źródłach i dziedzinach. W literaturze można spotkać różne klasyfikacje źródeł innowacji. Można je podzielić np. na źródła popytowe – wynikające z potrzeby zmian w określonej dziedzinie, której zaspokojenie wymaga odpowiedniego rozwiązania, jak również podażowe – w sytuacji, gdy posiadamy jakieś rozwiązanie, dla którego próbujemy znaleźć zastosowanie. Inny podział różnicuje źródła innowacji na: endogeniczne (wewnętrzne) tkwiące wewnątrz przedsiębiorstwa i wynikające z jego potencjału (np. projekty wynalazcze), jak i źródła egzogeniczne (zewnętrzne), do których można zaliczyć rozwiązania ze sfery badawczo-rozwojowej (sektor B+R) tworzone przez publiczne placówki naukowo-badawcze, uczelnie wyższe, prywatne podmioty gospodarcze zajmujące się działalnością B+R oprócz swojej podstawowej działalności, a także współpracę w zakresie działań innowacyjnych między przedsiębiorstwami, a także między przedsiębiorstwami a ośrodkami naukowymi i innymi jednostkami naukowo-badawczymi w ramach sieci przyjmującą różne formy organizacyjne (np. parki technologiczne, parki przemysłowe, klastry, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii).¹ Odmianą klasyfikację źródeł innowacji wprowadził Peter F. Drucker, niemiecki ekspert ds. zarządzania. W książce „Innowacja i przedsiębiorczość. Praktyka i zasady” wskazał on siedem podstawowych źródeł okazji do innowacji, które podzielił na dwie grupy, tj.²:

- » źródła znajdujące się wewnątrz każdej organizacji:
 - nieoczekiwany sukces, nieoczekiwana porażka, nieoczekiwane zdarzenie zewnętrzne,
 - niezgodność między rzeczywistością a wyobrażeniem o niej, np. w sferze produktów, klientów, kanałów dystrybucji,
 - innowacja wynikająca z potrzeb procesu, np. konieczności zmiany standardowych procesów produkcji czy świadczenia usług,
 - zmiany w strukturze przemysłu lub strukturze rynku, które wszystkich zaskakują np. występowanie kryzysów gospodarczych i finansowych na świecie.
- » źródła związane ze zmianami w otoczeniu organizacji,
 - w tym demografia (np. zjawiska wyżyć i niżów demograficznych, czy też migracji ludności),
 - zmiany w postrzeganiu, nastrojach, wartościach,

- nowa wiedza zarówno w dziedzinie nauk ścisłych, jak i innych – określana przez Druckera „supergwiazdą innowacji”.

Powyższa klasyfikacja najpełniej odzwierciedla źródła innowacji, gdyż wykracza poza ramy konkretnego przedsiębiorstwa i uwzględnia zmiany w jego otoczeniu.

W 2013 r. mgr Aneta Krasek, pracownik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, przeprowadziła badania zrealizowane metodą wywiadu z kwestionariuszem ankiety w grupie 81 innowacyjnych przedsiębiorstw z terenu całej Polski, z których 68,3% stanowiły małe, 25,4% średnie, a 2,5% duże przedsiębiorstwa. Przedmiotem badań były m.in. impulsy do wprowadzania innowacji w badanych przedsiębiorstwach. Zgodnie z otrzymanymi wynikami w grupie 10 kluczowych motorów działań innowacyjnych znalazły się:

- » dostrzeżone potrzeby klientów,
- » kadra kierownicza motywująca, nagradzająca i tworząca klimat innowacyjny,
- » kreatywni i utalentowani pracownicy,
- » szkolenia i warsztaty,
- » sygnalizowanie potrzeb zmiany przez klientów,
- » nowa technologia,
- » obserwowanie innych przedsiębiorstw i ulepszanie ich rozwiązań,
- » tworzenie nowej generacji produktów,
- » odelegowanie pracownika do wykonywania innych zadań,
- » obserwowanie innych przedsiębiorstw i naśladowanie ich wyrobów/usług/procesu.

Jak wspomniano we wstępie niniejszego artykułu – kluczem do powstawania innowacji są pomysły. Niemniej ich tworzenie obejmuje cały proces od momentu powstania pomysłu aż do jego implementacji. Składa się on z następujących etapów³:

- » I ETAP – PRZYGOTOWANIA obejmujący następujące fazy realizacji:
 - diagnoza i analiza problemu – wypracowanie innowacyjnego produktu finalnego wymaga zidentyfikowania rzeczywistych potrzeb, problemów i ich przyczyn; projekt innowacyjny powinien opierać się na przeprowadzonych wcześniej badaniach i analizach,
 - ewentualne stworzenie partnerstwa oraz wspólne wypracowanie reguł i zasad współpracy oraz podziału zadań partnerów ukierunkowanych na osiągnięcie danego celu/efektu w obszarze oddziaływania innowacji,
 - opracowanie wstępnej wersji produktu oraz strategii wdrażania projektu innowacyjnego, będącej podstawą weryfikacji realizacji pierwszego etapu.
- » II ETAP – WDROŻENIA składający się z następujących faz realizacji:
 - testowanie opracowanego produktu,
 - analiza rzeczywistych efektów testowanego produktu – wyniki powinny pozwolić na jego modyfikację,
 - opracowanie produktu finalnego,

¹ dr Ewa Radomska: *Innowacje i ich źródła – w poszukiwaniu nowych metod budowania i wzmocnienia konkurencyjności współczesnych przedsiębiorstw Cz. II. Magazyn biznesowy i akademicki Wyższej Szkoły Zarządzania - Sztuka Zarządzania, Numer 12, maj 2011*

² http://www.pi.gov.pl/Firma/chapter_95076.asp dostęp

³ K. Kempa-Pietrala, A. Cicha: *Od pomysłu do projektu innowacyjnego. Poradnik dla projektodawców projektów innowacyjnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Fundacja „Fundusz Współpracy”, Warszawa 2009 r., s. 11-13.*

- opracowanie opisu produktu finalnego oraz poddanie produktu walidacji,
 - upowszechnienie i ewentualnie włączenie do głównego nurtu polityki w przypadku produktów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów, czy zaspokajanie potrzeb społecznych.
- » III ETAP – ANALIZA I DOSKONALENIE PRODUKTU.
W ramach ostatniego etapu produkt finalny włączony do głównego nurtu polityki podlega ciągłym modyfikacjom ukierunkowanym na podnoszenie jego jakości i efektywności.

Produktem finalnym innowacji może być m.in. dobro rzeczowe, usługa, technologia, model, narzędzie, instrument lub metoda umożliwiająca rozwiązanie problemów, czy też nowe metody postępowania w różnych dziedzinach. Należy podkreślić, że realizowanie projektów innowacyjnych ma sens tylko wtedy, jeśli ich rezultaty zostaną wykorzystane w praktyce i rzeczywiście przyczynią się rozwiązania określonych problemów lub też zaspokojenia realnych potrzeb. Aby uniknąć błędów w planowaniu oraz rozczarowania w fazie definiowania i wdrażania produktu finalnego, przed przystąpieniem do procesu tworzenia innowacji podmiot planujący innowacje powinien odpowiedzieć na następujące pytania:

- » Czy organizacja potrzebuje innowacji i co przez nie zyska?
- » Ile może kosztować innowacja?
- » Czy organizacja dysponuje odpowiednimi zasobami (finansowymi, technicznymi, organizacyjnymi, kadrowymi), które zostaną zaangażowane do tworzenia innowacji?
- » Jak długo trzeba będzie czekać na rezultaty innowacji?
- » Czy organizacja może przetrwać bez innowacji?
- » Czy innowacja przyczyni się do rozwiązania określonych problemów i czy rezultaty innowacji będą mogły zostać zastosowane w praktyce?

Odpowiedź na powyższe pytania pozwoli bowiem na uniknięcie błędów oraz zaangażowanie znacznych zasobów w przedsięwzięcia, które nie zawsze przyniosą oczekiwane rezultaty. Innowacje z natury – ze względu na swój eksperymentalny i niepowtarzalny charakter - są obciążone dużym poziomem ryzyka. Diagnozowanie, planowanie, testowanie, doskonalenie i współpraca nabierają w przypadku tworzenia innowacji szczególnego znaczenia.

Obecna perspektywa finansowa 2014-2020 oferuje wiele możliwości współfinansowania projektów innowacyjnych zarówno o charakterze „twardym” (infrastrukturalnych), jak i „miękkich”, mających wymiar społeczny. Przykładem źródeł finansowania innowacji w bieżącym okresie programowym są w szczególności następujące działania realizowane w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych:

- » w przypadku Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020
 - Działanie 2.1: Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, Działanie 2.2: Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii,
 - Działanie 2.3: Proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw,
 - Działanie 2.4: Współpraca w ramach krajowego systemu innowacji,
 - Działanie 3.1: Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka,

- Działanie 3.2: Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R,
 - Działanie 3.3: Wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw.
- » w przypadku Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 - Działanie 4.1. Innowacje społeczne.
- » w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020:
- Działanie 1.1. Działalność badawczo-rozwojowa jednostek naukowych oraz Działanie 1.2. Działalność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw,
 - Działanie 3.3 Innowacje w MŚP.

Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania innowacji ma kluczowe znaczenie w ich generowaniu i rozpowszechnianiu. Jednak największym wyzwaniem dla współczesnych firm oraz innych aktorów życia społeczno-gospodarczego jest zauważenie roli szeroko rozumianej współpracy – w zamian za tradycyjne wyprzedzanie konkurencji stanowiące w latach poprzednich o sukcesie rynkowym. Innowacje otwarte stoją bowiem w opozycji do innowacji zamkniętych, których cechą charakterystyczną jest⁴:

- » zatrudnienie i zatrzymanie w firmie najbardziej utalentowanych osób,
- » tworzenie nowych rozwiązań tylko wewnątrz firmy, co daje przewagę pierwszeństwa we wprowadzeniu ich na rynek,
- » chęć wprowadzenia danego rozwiązania jako pierwsza firma,
- » znaczne nakłady finansowe na wewnętrzny dział B+R,
- » kontrolowanie przez firmę własności intelektualnej, aby nie mogła jej wykorzystać konkurencja.

Zachęcaniu do współpracy przy tworzeniu oryginalnych i innowacyjnych rozwiązań ma służyć VI Forum Rozwoju Mazowsza poświęcone w głównej mierze szeroko pojętej innowacyjności. Wśród wystawców i gości znajdą się zarówno przedsiębiorstwa, jak i organizacje związane z nowoczesnymi kampusami, Smart City, r&d, innowacjami społecznymi, finansowaniem innowacji, startupami oraz polskimi produktami. Oprócz elementów o charakterze konferencyjno- wystawienniczym na uczestników wydarzenia czekają także warsztaty i sesje networkingowe, inspirowane do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań. Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w przedsięwzięciu, wymiany doświadczeń i generowania nowych pomysłów.

⁴Dlaczego warto wykorzystywać popytowe podejście do tworzenia innowacji? Wnioski ze spotkania Klubu Innowacyjnych Przedsiębiorstw, PARP, Warszawa 2012, s. 13.

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Mazowsze.
serce Polski

UNIA
EUROPEJSKA

MAZOWIECKA JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROGRAMÓW UNIJNYCH

ul. Jagiellońska 74, 03-301 Warszawa
tel. 22 542 20 00, fax 22 698 31 44
www.mazowia.eu
www.facebook.com/pife.mazowsze
e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu

801 101 101

WWW.FORUMROZWOJUMAZOWSZA.EU

7-8 PAŹDZIERNIKA 2015
WARSZAWA, PGE NARODOWY

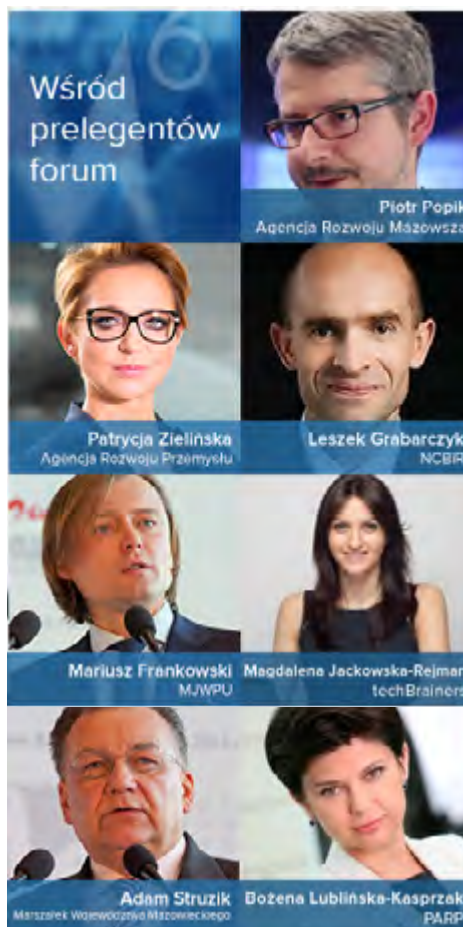
- ✓ Dwudniowe wydarzenie promujące nowy okres programowania funduszy unijnych w województwie mazowieckim
- ✓ Ponad 40 debat i prelekcji z udziałem z Polski i zagranicy
- ✓ 10 stref tematycznych z ekspozycjami, warsztatami i przestrzenią networkingową
- ✓ Warsztaty i punkt informacyjny na temat pozyskiwania środków unijnych

wzornictwo **kampusy**
województwo mazowieckie
innowacje społeczne
fundusze unijne **smart city**
design **r&d**
startup **clustering**
dobre praktyki UE finansowanie innowacji
perspektywa finansowa 2014–2020

Podczas Forum

Poruszone zostaną m. in. takie tematy jak:

rozwój sektora R&D, tworzenie Smart City, źródła finansowania na rozwój przedsiębiorstw i wdrażanie innowacji, środki europejskie na energię odnawialną, termomodernizację, rozwój e-usług i rewitalizację, regionalna polityka klastrowa w kontekście wyzwań globalnych, różne modele akceleracji startupów czy największe wyzwania nowej perspektywy unijnej.

„dla rozwoju Mazowsza”

Biuletyn współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007–2013 oraz ze środków budżetu województwa mazowieckiego

„człowiek – najlepsza inwestycja”

Biuletyn współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego